

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXIV. évfolyam

7–8. szám

Komárom, 2013. július–augusztus

Ára 70 cent

SZÜKSÉGES A TÖKÉLETESEDÉS

„Ímé, mondom néktek: Emeljétek fel szeméiteket, és lássátok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra. És aki arat, jutalmat nyer, és az örök életre gyümölcsöt gyűjt; hogy mind a vető, mind az arató együtt örvendezzen. Mert ebben az a mondás igaz, hogy más a vető, más az arató. Én annak az aratására küldtelek titeket, amit nem ti munkáltatok; mások munkálták, és ti a mások munkájába állottatok” (Jn 4,35b–38).

Szeretettel köszöntök mindenkit a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház lelkésztovábbképző tanfolyamán. Arra a kérdésre, hogy miért vagyunk itt, talán a legegyszerűbb lenne azt válaszolni, hogy azért, mert egyházunk zsinata szabályrendeletben rendezte a rendszeres lelkésztovábbképzés ügyét. Jóllehet a lelkésztovábbképzőn a részvétel eddig is kötelező volt minden lelkipásztor számára, most pedig úgy tűnhet, hogy még nagyobb kényszer ezen részt venni. Viszont aki belelát az Isten csodálatos üdvtervébe, és akinek megnyílt a szeme és a füle, hogy lássa és hallja az Isten csodálatos dolgait, azt az a vágy és indulat vezeti, hogy még jobb szolgálként, még hűségesebben, még több ismerettel rendelkezve tudjon eleget tenni a szolgálata közben adódó kihívásoknak.

Ehhez a felolvasott ígerészből (Jn 4, 31–38) is megkapjuk a biztatást. Jézus ugyanis a samáriai asszonnyal való beszélgetés (Jn 4,1–26) után a tanítványok figyelmét felhívja arra, hogy a tájék már fehér az aratásra. Ezzel azt jelzi, hogy mennyire nagy szükség van arra, hogy az emberekhez eljusson az örömezenet az Isten országáról, a bűnbocsánatról, és legyen kellemes idő a megtérésre. S amint a samáriai asszonynak megújult az élete, mert találkozott a Messiással, úgy kell mindenkinek eljuttatni az evangéliumot. Isten elkezdte ezt a munkát azzal, hogy már a bűneset után ígéretet tett a Megváltó eljövételére. Jézus Krisztusban ez az ígéret beteljesedett – az aratás ideje eljött.

Mennyien várnak a tiszta evangéliumra! Azt gondolom, sokan tapasztaljuk ezt az éhséget és szomjúságot, hiszen a pszichológusok és pszichiáterek rendelői tele vannak, mert sokan küszködnek lelki problémákkal. Az emberek keresik a közösségeket, ahol támaszt találnak. A társadalom sok problémával nem tud mit kezdeni, az élet és a lelki dolgok elértektelenednek – az anyagi dolgok előtérbe kerülnek. Hol keresik az emberek a megoldást? Blaise Pascal mondta, hogy minden emberben van egy „istenképű váku-

(Folytatás a 2. oldalon)

Zsinati ülés Rimaszombatban Jelentések elfogadva

Június 1-jén a Tompa Mihály Református Gimnázium dísztermében jöttek össze egyházunk zsinati képviselői, hogy az idei második ülésen elsősorban a tavalyi év lezárásának szenteljenek időt és figyelmet. **Rácz Elemér** marcelházai lelkipásztornak a Dán 7,1–3.13–28 alapján megtartott magyar nyelvű áhítata (lapunk 3. oldalán közöljük), illetve **Marek Kačkoš** bezői lelkipásztornak a Mk 9,14–24 alapján megtartott szlovák nyelvű áhítata után tizenhét tárgysorozati pontot vettek fel a tanácskozás napirendjére; zömüket a jelentések adták.

A 7. és 8. ülés jegyzőkönyvének az elfogadását **Fazekas László** püspök jelentése követte, amely felölelte a 2012. év számos egyházi eseményét, történéseit, eredményét. A Diakóniai Központ megbízott igazgatója, **Rácz Jolán** hangsúlyozta, hogy lelki megéledés lesz a gyülekezeti diakónia gyümölcse. **Süll Kinga**, az egyházzenei osztály igazgatója elsődleges célként a kántorképzést jelölte meg, majd válaszolt a készülő énekeskönyvvel, a rimaszombati kántorkonferenciával, az európai szervezetekkel való együttműködésünkkel kapcsolatos kérdésekre.

A **Drenkó Zoltán** barkai lelkipásztor, bizottsági elnök által előterjesztett missziói jelentés kapcsán javaslatként megfogalmazódott, hogy szükséges lenne intézményesíteni a missziót, azaz felállítani egy missziói osztályt. **Édes Enikő**, a Közoktatási Tanács elnöke a minden értelemben vett végvárszerepünket hangsúlyozta, és rámutatott: iskolahálózatunk a Ge-

(Folytatás a 23. oldalon)

HANGSZÓRÓ

*Feltörnek bennem a szavak. Valahonnan
az Isten üzen, mert Ő ez a zajos
és ismeretlen dübörgés az éjben.*

*Nem én vagyok, aki beszélek
és nem felelek azért, amit kimondok,
szócső vagyok, hangszóró, aki messzi
állomások beszédét közvetítem,
néha zavarosan, mert a perifériákon
viharok járnak, vagy táviratok
zavarnak, vagy gyöngye az én akkumulátorom,
de az Isten leadója beszél belőlem.
El kell mondani, amit e titkos
elektromos hullámok beszélnek,
mert én hangszóró vagyok, még nem
tökéletes, de talán egyszer,
ha elültek a mellékörejek,
akkor tisztán fogok beszélni
s igazat.*

Az ÚR színe előtt

Úr Jézus, aki életedben irgalmas Megváltóként mutatkoztál meg és továbbra is az vagy, Tehozzád jövőnk és hozzád esedezünk: Uram, ha akarod, megtisztíthatok bennünket. Sötétségben élünk, adj nekünk világosságot, hogy lássunk. Fáradtak vagyunk, adj nekünk új erőt, hogy a Te utaidon járassunk és a Te akaratodnak megfelelően szolgáljunk. Szorít bennünket lelki és testi nyomorúságunk, örvendeztess meg segítségeddel, vigasztalj meg igéddel és Szentlelkeddel, amíg jön a segítség. Gyógyítsd meg minden nyavalyánk, pótolj hiányosságainkat a világosság és az élet teljességével. Növelj hitünket, add nekünk a kegyelem és az imádság lelkét, az erő, a szeretet és a fegyelmezettség lelkét. Minden szükségünket és igényünket a következő kérdésben foglaljuk össze: Úr Jézus, Isten Fia, könyörülj rajtunk. Dicséret a Te szent nevednek örökké. Legyen neked dicsőség minden jótéteményedért. Az egész föld teljék meg a Te dicsőségeddel. **Ámen.**

Magnus Friedrich Roos

SZÜKSÉGES A TÖKÉLETESEDÉS

(Befejezés az 1. oldalról)
um”. Ezt csak Isten tudja betölteni. Érez-
zük-e azt a feszültséget, amely Jézus sza-
vaiból árad: „...lássátok meg a tájékokat,
hogy már fehérek az aratásra” (Jn 4,
35b)?

Nagyon nagy megtiszteltetés és kegye-
lem, de egyben felelősség is a szolgálatra
való elhívásunk! Hogyan kell ezt hor-
doznunk? Tudnunk kell, hogy kinek
szolgálunk! Nem önmagunknak, még
csak nem is a gyülekezetnek, hanem an-
nak az Úrnak, aki elküldött. Tudnunk
kell azt is, hogy mivel szolgálunk! Nem
mással, mint a tiszta, hamisítatlan „tej-
jel”: „Mint most született csecsemők, a
tiszt, hamisítatlan tej után vágyakozza-
tok, hogy azon növekedjete” (1Pt 2,2).

Tudatosítanunk kell, hogy más munká-
jába álltunk be! Jézus is mondja, hogy
más a vető és más az arató. Szolgálatunk
alkalmával tehát jóvá kell tenni a hibá-
kat, ki kell pótolni a hiányt, de folytatni
kell a mások munkáját – ha az jó volt!
Nem szabad elfelednünk, hogy lesz el-
számoltatás! „És aki arat, jutalmat nyer;
és az örök életre gyümölcsöt gyűjt; hogy
mind a vető, mind az arató együtt örven-

dezzon” (Jn 4,36). A talentumokról szóló
példázatban is el kellett számolni, s aki
talentumait elássa, az nem fog jutalmat
kapni és örvendezni az aratók örömeivel.

Nem szabad megrestülni! Mi kell eh-
hez? Pál apostol írja: „A teljes írás Isten-

Az igehirdető. (A. Kis Béla felvétele)

től ihletett és hasznos a tanításra, a fed-
désre, a megjobbításra, az igazságban
való nevelésre, hogy tökéletes legyen az

Isten embere, minden jó cselekedetre fel-
készített” (2Tim 3,16–17). Szükséges te-
hát az Isten igéjének egyre jobb ismerete.
A lelkipásztori esküben is ez van: „... a
teljes Szentírást szorgalmasan tanulmá-
nyozom, szimbolikus könyveinket, ú. m. A
második helvét hitvallást és A heidelbergi
kátét tiszteletben tartom...”

Szükséges a tökéletesedés. Ez csak a
megszentelődés által történhet meg, amit
viszont megelőz a megtérés: az ó ember
megoldóklése és az új ember megeleve-
nítése. Ezért ezeket az alkalmakat áron is
meg kell venni. Ezt most nem azért mon-
dom, mert fizetni is kell valamit mind-
nyájunknak, hanem azért, hogy használ-
juk ki a lehetőséget az épülésre, ismere-
tek szerzésére, az igében való elmélyü-
lésre és az egymással való együttlétre. A
mi hitbeli elkötelezettségünknek ez is vi-
lágos mutatója lehet.

Legyünk hát hűségesek mindabban, a-
mit nem mi kezdtünk, nem mi munkál-
tunk, de elhívtunk szent hívással, hogy
beállva a mások munkájába folytassuk
azt Isten dicsőségére. **Ámen.**

Fazekas László

(Elhangzott 2013. június 3-án Berek-
fürdőn a lelkésztovábbképző tanfolyam
nyitó áhítatán.)

„Babilónia királyának, Bélsaccarnak uralkodása első évében álmodt látott Dániel, és látomásai támadtak fekvőhelyén. Az álmodt leírta, és a főbb dolgokat elmondta. Ezeket mondta el Dániel: Éjszakai látomásomban azt láttam, hogy az ég négy szele felkorpácsolta a nagy tengert. Négy igen nagy vadállat emelkedett ki a tengerből, mindegyik különbözött a többitől. [...]

Láttam az éjszakai látomásban: Jött valaki az ég felhőin, aki emberfiához hasonló volt; az öregkorú felé tartott, és odavezették hozzá. Hatalom, dicsőség és királyi uralom adatott neki, hogy mindenféle nyelvű nép és nemzet őt tisztelje. Hatalma az örök hatalom, amely nem múlik el, és királyi uralma nem semmisül meg. Én, Dániel, megdöbbenem emiatt, és látomásaim megrettentettek engem. Odamentem az ott állók egyikéhez, és felvilágosítást kértem tőle mindezekről. Az pedig felelt nekem, és megmagyarázta ezt a dolgot: Ez a négy hatalmas vadállat négy királyságot jelent, amelyek létrejönnek a földön. De a Felségesnek a szentjei foglalják el majd a királyságot, és örökre birtokolják azt, mindörökre. Ezután közelebbi felvilágosítást kértem a negyedik vadállatról, amely más volt, mint a többiek: roppant ijesztő volt, vasfogai és rézkarmai voltak; evett, rágott, és a maradékot összetaposta lábaival. Tíz szarv volt a fején, majd még egy másik is nőtt ki, három pedig letört előtte. Ennek a szarvnak szemei voltak, nagyokat mondó szája volt, és nagyobbra nőtt a többinél. Láttam, hogy ez a szarv hadakozott a szentek ellen, és föléljük kerekedett, míg el nem jött az öregkorú, és igazságot nem szolgáltatott a Felséges szentjeinek. És akkor bekövetkezett az az idő, amikor a szentek foglalták el a királyságot. A válassz így szólt a negyedik vadállatról: Lesz egy negyedik királyság a földön, egészen más lesz, mint a többi királyság volt. Az egész földet bekebelezi, eltapossa és összeűz. A tíz szarv ezt jelenti: Ebben az országban tíz király uralkodik, majd még egy másik is következik utánuk; ez más lesz, mint az előzők, és három királyt fog leverni. Sokat beszél majd a Felséges ellen, és gyötörni fogja a Felségesnek a szentjeit. Arra törekszik, hogy megváltoztassa az ünnepeket és a törvényt. Hatalmába kerülnek a szentek egy időszakra, meg két időszakra és egy fél időszakra. De majd összeül a törvényszék, és elveszik hatalmát; megsemmisül, és végleg elpusztul. A Felséges szentjeinek a népéé lesz az ég alatt minden ország királyi uralma, hatalma és nagysága. Ez a királyi uralom örök uralom lesz, neki szolgál majd, és neki engedelmeskedik minden

Az érték hanyatlik, a gonoszság nő GÁTOLNI A VILÁG ROMLÁSÁT

hatalom. Így végződött a beszéd. Engem, Dánielt, gondolataim nagyon megrémítettek, még az arcom is belesápadt. De a mondottakat eszemben tartottam” (Dán 7,1–3.13–28).

Kedves Testvéreim! A napi részből olvastam fel néhány igeverset; elismerem, nem könnyű része Dániel könyvének. A hetedik fejezet alkalmas arra, hogy a tudósok vitatkozzanak, dús képzeletű emberek lelkesen spekuláljanak, az átlagolvasó pedig egyszerűen továbblapozzon. Tudnunk kell: itt is Isten igéjével állunk szemben, s Ő ezeken a verseken keresztül is megszólíthat bennünket.

Dánielnek az itt leírt látomása Bélsaccar király uralkodásának az első évében íródott. Üzenete megegyezik Nebukadneccar király álmával (Dán 2,31–35), amit Dániel megfejtett és magyarázatot adott rá. Négy birodalomról szólt az álom, melyek értéküket vesztő folyamaton mennek át – az aranytól az ezüstön, a bronzon, a vason át a cserépig.

A Bélsaccar király idejében kijelentett látomás ugyanezt a romló folyamatot jeleníti meg, állati szimbólumokkal: oroszlán, medve, párduc majd egy ijesztő, ré-

mületes és rendkívüli, arc nélküli (amorf) vadállat képében. A folyamat anynyiban különbözik, hogy itt a gonoszság növekszik.

Dániel próféta mindkét király mellett hűségesen szolgált. Látnia kellett kettőjük közt a nagy különbséget. Nebukadneccar sem volt mentes a gonoszságtól, többször is felfuvalkodott, de az élete végén mégis eljutott a következő felismerésig: „Most azért én, Nebukadneccar, dicsérem, magasztalom és dicsőítem a menygyei Királyt, mert minden tette helyes, eljárása igazságos, és meg tudja alázni azokat, akik kevélyen élnek” (Dán 5,34). De Bélsaccar király mulatozása közben a falon megjelent szöveg Isten ítéletét jelentette.

E két példa alapján – az értékükben hanyatló és gonoszságukban növekvő hatalmak esetében – jogos a kérdés: mennyire állhatunk szolgálatába a világi ha-

talmaknak? Pál apostol a földi hatalmas-ságokról úgy nyilatkozik, hogy azok Isten tiszteletre méltó eszközei az emberiség javára, a gonoszság féken tartására (Róma 13,1–7). Viszont a Jel 13-ban a hatalom a mélységből támadó falánk, pusztító fenevaddá silányul. Dániel próféta esetében azt látjuk, hogy e rettenetes látomások ellenére is szívvel-lélekkel szolgálja azokat az uralkodókat, akik igényt tartanak a szolgálatára.

Miért? Mert Dániel megértette a kijelentésekből: egyedül Isten a világ ura. Nem vallott dualisztikus világnézetet, ahol a rossz és a jó küzd egymás ellen. Annál tisztábban látja Isten szuverén hatalmát: kezében tartja a világ történéseit. Tudta nélkül semmi nem történik. A Gonosz hatalmát térben és időben korlátozza. „Ő szabja meg a különböző időket és alkalmakat. Királyokat taszít el, és királyokat támaszt” (Dán 2,21a). Tudomása van a végső győzelemről.

Az első példában a kö összeűz a szobrot, a látomásban pedig: „Jött valaki az ég felhőin, aki az emberfiához hasonló volt... hatalma az örök hatalom, amely nem múlik el...” (Dán 7,13a.14b).

Összegezve az eddigieket: Isten a világban a végső jót munkálja. Bölcsen és igazságosan figyelembe vesz minden tényezőt. Ebben nekünk is van feladatunk. Látnunk kell, hogy honnan jön a gonoszság és hova tart. Jézus világosan megadta szerepünket ebben a világban: „Ti vagytok a föld sója (Mt 5,13a). Alig vesszünk tudomást arról a nem kis feladatról, hogy soként gátoljuk a világ teljes megromlását. „Ti vagytok a világ világossága” (Mt 5,14a). A fény elűzi a sötétséget. Ebben a harcban győznünk kell!

Amiről Dánielnek csak sejtése lehetett, nekünk az örömdetes evangélium. „Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek, és arra nevel minket, hogy megtagadva a hitetlenséget és a világi kívánságokat, józanul, igazságosan és kegyesen éljünk a világban, mivel várjuk a mi boldog reménységünket, a mi nagy Istenünk és üdvözítőnk, Jézus Krisztus dicsőségének megjelenését, aki önmagát adta értünk, hogy megváltson minket minden gonoszságtól, és megtisztítson minket a maga népévé, amely jó cselekedetre törekszik (Tit 2,11–14). Ámen.

Rácz Elemér

(A Rimaszombatban 2013. június 1-jén tartott zsinati ülés magyar nyelvű nyitó áhítatának szerkesztett változata.)

Ifj. Victor János Jézus önarcképei című könyve (kiadta a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület 1915-ben) különös hatással volt rám, amikor súlyos betegen olvasni kezdtem azt a fejezetet, amely Jézus orvosi személyiségéről szól.

Úgy gyógyított, hogy nem tett különbséget test és lélek között. Ellensége volt minden romlásnak, akár a test szöveteiben, akár a lélek rendjében lépett fel. Véget vetett minden fájdalomnak, akár külső seb okozta azt, akár valami mély belső lelki kórból származott. Hangsúlyozta: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek; nem azért jöttem, hogy igazakat hívjak, hanem hogy bűnösöket” (Mk 2,17).

Mi akkor érezzük jól magunkat, ha csupa egészséges, örömtől sugárzó arc vesz körül bennünket. El akarjuk felejteni, hogy bajok is vannak a világban. Jézus viszont azt mondja: „Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve...” (Mt 11,28a). Ő, hányszor tapasztaltam meg már testi-lelki gyógyító erejét, ha nála kerestem gyógyulásomat! Ő ilyenkor mindig megújított mind testileg, mind pedig lelkileg.

Jézus minden beteg fájdalmát átérezte. Tanítványai megfigyelték Őt gyógyítás közben, és ezt jegyezték fel róla: „Megszánta őket...” (Mt 9,36a). Mindig gyógyítani akarta a betegeket, de nemcsak testileg, hanem lelkileg is. És ez utóbbi volt nála a fontosabb.

Sokszor tapasztaltam meg én is, hogy lelki gyógyulásom után bekövetkezett a testi gyógyulásom is. A kapott lelkierő mindig gyógyító hatása volt.

Nagy mestere volt a betegség diagnosztizálásának. Mihelyt elébe került egy-egy megromlott, beteg élet, Ő azonnal tisztában volt a bajjal. Isteni ismerettel és biztos kézzel tapintott rá az igazi betegségekre. Ezt példák sokasága igazolja: a gutaütöttről szóló történetben azonnal meglátta a bénaságánál nagyobb bajt, mert az volt az első szava, amit senki sem várt: „...fiam, megbocsáttattak bűneid!” (Mt 9,2b). A gazdag ifjú esetében is, aki kevésbé ismerte önmagát, azonnal megállapítja a bajt: „Valami azonban még hiányzik belőled: add el minden vagytonodat, oszd szét a szegényeknek...” (Lk 18,22a).

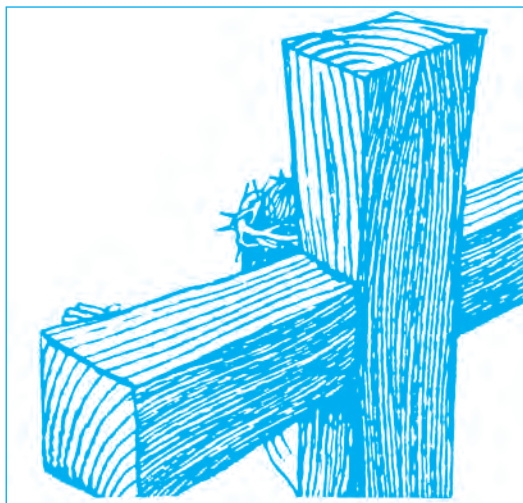
Én is többször megtapasztaltam, hogy betegségemben ismertem meg igazán

JÉZUS A MI GYÓGYÍTÓNK

bűneimet, és a bűnbánat könnyeit Ő törölte le megbocsátó szeretetével.

Gyengéd tapintat jellemezte, amelylyel a beteg emberi életet a lehető legkisebb fájdalom árán akarta elvezetni a gyógyulásra. Keze egyszerre erőt és gyöngédséget éreztetett. Akik nagyon mélyre zuhantak bűneikben, s akikről mások már lemondtak, azokat sem hagyta magukra. Kímélte őket minden szükségtelen fájdalomtól: a házasságtörésen ért asszonyt megvédte, megszégyenítette ellenségeit: „Aki bűntelen közületek, az dobjon rá először követ!” (Jn 8,7b). Akit mások kitagadtak, azt Ő védelmébe fogadta, és a beteg megtalálta a gyógyulását. A megkeseredett, kétségbeesett állapotából magához térítette a beteg lelket: „Hol vannak azok? Én sem ítélek el téged, menj el, és többé ne vékezz!” (Jn 8,10b.11b).

De megtaláljuk Jézusban – mint minden nagy orvosban – a kíméletlenséget is, ha a szükség úgy kívánja. A cél a gyógyítás, az élet megmentése. Látszólag kegyetlen operációknak vetette alá egyes tanítványait. „Aki az eke szarvára teszi a kezét, és hátratekint, nem alkalmas az Isten országára” (Lk 9,62b).

„Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, az nem méltó hozzám” (Mt 10,37). A bűnös szokást igyekezett könyörtelen alaposzággal kiirtani, akár hogy fájt is betegének. „Ha a jobb szemed visz bűnre, vágd ki, és dobd el magadtól, merthogy jobb neked, ha egy vész el tagjaid közül, mintha egész tested vettetik a gyehegnára” (Mt 5,29).

Türelmes volt. Az igazi orvos, ha a betegség még oly makacsul vissza is tér, még szívósabban harcol ellene. Jézus tanítványainál is voltak ilyen kró-

nikus betegségek (a szenvedést mint a világ megváltásának módját sehogy sem tudták megérteni).

Feltétlen bizalmat ébresztett maga iránt. A gyógyulásban bízó lelkület már fél gyógyulás. Senkinek sem volt e földön hatalma, hogy olyan feltétlen bizalmat ébresszen maga iránt, mint tette azt Jézus. Amikor betegek jöttek hozzá, előzőleg megkérdezte: „Hiszitek-e, hogy meg tudom ezt tenni?” (Mt 9,28b). A gyógyulást e szavakkal közvetítette: „Legyen a ti hitetek szerint!” (Mt 9,29b). A távozó betegnek búcsúzóul ezt mondta: „...hited megtartott téged, menj el békességgel!” (Lk 8,48b). Jézus gyönyörködött is ebben a bizalomban: „...senkiben nem találtam ilyen nagy hitet Izráelben” (Mt 8,10b). „Asszony, nagy a te hited!” (Mt 15,28a).

Előtte nem volt gyógyíthatatlan beteg. Az agyonhajszolt lelkek bizalommal jöttek hozzá. Az, aki előtte már „sok orvostól sokat szenvedett, mindezt ráköltötte, de nem volt belőle semmi haszna, hanem még rosszabbul lett” (Mk 9,26), új bizalomra ébredt: „Ha megérintem akár csak a ruháját is, meggyógyulok” (Mk 5,28b).

A kereszten függő lator is így tudta megszólítani: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz királyságodba!” (Lk 23,42). E bizalom kiváltó oka Jézus keresztfán bevégzett csodatette volt. Teljes hittel bizonyítom: Jézus rajtunk is el tudja végezni ezt a csodát! Csak ismerjük meg Őt mint orvost! Ha vannak panaszaink, fájdalmaink, sérelmeink, gyöngeségeink, bűneink, ne nyugodjunk bele abba, hogy ezek megvannak, ne mondjunk le a gyógyulásról!

Vigyük oda minden bajunkat Jézushoz, mert Ő azt kérdezi: „Szeretnél-e meggyógyulni?” (Jn 5,6b). Ne azt feleljük: „Uram, nincs emberem...” (Jn 5,7a). Senkim, aki segítene. Senkim, aki megértene. Senkim, akinek elmondhatnám bajomat. Légy biztos abban, hogy Ő elég lesz testi, lelki gyógyulásodhoz! Én hozzá fordultam, és mindig meggyógyított. Teveled is megteszi, ha bizalommal keresed meg Őt!

Szenczi László

Jézus életéről – különböző szem-
szögből – szinte megszámlálhatatlanul
sok könyv íródott az évszázadok
során. Néhány megközelítést magam
is olvastam már. Ám ha azt ígérík,
hogy valami „másként” szól, arra
könnyebben felfigyel az ember.
Miután a szerzőt személyesen is hall-
hattam beszélni, valószínűnek tartot-
tam, hogy könyve által sem ér majd
csalódás. Sejtésem beigazolódtott: a
Jézus másként című Philip Yancey-
könyv – bátran mondhatom – mélyen
elgondolkodtató, értékes olvasmány.

A sok gyakorlati példát felvonultató,
könnyed, ám ugyanakkor megragadó
kötet szisztematikus rendbe ágyazva
vezeti végig az olvasót Jézus életének
legfőbb szakaszain: születése, megkí-
sértése, személyisége, tanítása, kül-
detése, csodái, halála, feltámadása,
mennymbemenetele, országa; legvégül
pedig egy külön fejezetet szentel Jézus
világra gyakorolt hatásának. „A szerző
vizsgálódása során elképzei, hogy
személyesen is tanúja a Galileában és
Júdeában kibontakozó rendkívüli ese-
ményeknek. Lenyűgözve sétálgat mint
turista a hatalmas és ámulatba ejtő
emlékmű körül, aki maga Jézus, s für-
készi születése történetét, tanításait,
csodáit, ellenségeit és követőit. Más-
kor mintha restaurátor volna: ott nyűj-
tőzkodik a Sixtus-kápolna állványain,
és nedves pálcikájával a kezében i-
gyekszik megszabadítani a freskót a
történelem lerakódásaitól, abban a re-

ményben, hogy a számtalan réteg alatt
rátalál az eredetire.” Mindezt úgy,
hogy teológiai és lelkipásztori szolgál-
latából merített gyakorlati történetek
sokaságát vonultatja fel, bepillantást

engedve abba is, hogy saját életében
hogyan alakult és változott a Megvál-
tóról alkotott kép.

Philip Yancey szinte az első pillana-
toktól érezhetően olyan céllal vezet
végig bennünket Jézus életén, mint aki
egymagában, mindenféle egyházi hát-
tértámogatás nélkül is képes helyre-
igazítani az Istenről alkotott téves el-
képzeléseinket. Könyvében külön fe-
jezetet szentel annak is, hogy mikép-

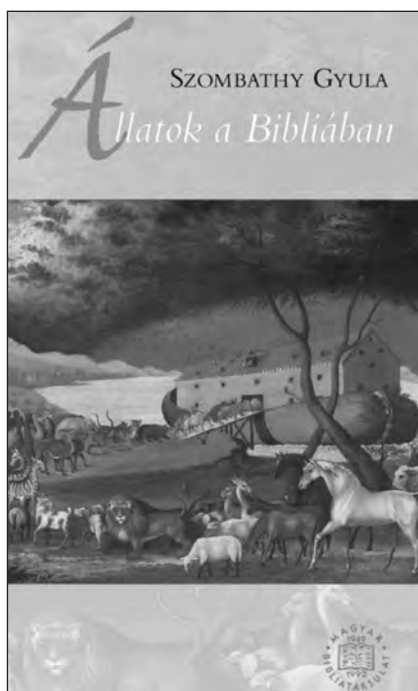
pen viszonyult volna a sokak szemé-
ben ellentétes hatásokat kiváltó Jézus-
hoz, akinek szavai mágikus erővel bír-
tak – miközben a szerző korántsem
csúszik el a képzelgés irányába, ha-
nem a józan gondolkodás mentén ha-
ladva, teológiailag végig megalapo-
zott marad.

Írását az utolsó oldalig átszövik is-
mert teológusok, kiváló írók gondola-
tai. Érzelemgazdag, impulzív olvas-
mány, melyet a gyakorlati keresztyén
élet sok gyülekezeti, felekezeti össze-
jövételén, az egyes gyülekezetek bib-
liaóráin vagy éppen keresztyén és val-
lasközi konferenciákon átélt megta-
pasztalásainak gyakorlati példái tesz-
nek színesebbé. Yancey gondolatai né-
hol kemények, néhol megállítóak, oly-
kor a polgárpukkasztás határát súrol-
ják. Nem véletlenül. Jézus ugyanis nem
olyan, mint amilyennek olykor az egy-
ház is – tévesen – beállította. Vegyük
hát a recenziált kötetet bátran a kezük-
be mind teológusok, mind laikusok,
hogy Jézust másként, valóságosabban
lássák! Az örök életünk múlhat rajta.

Vámos Béla

(Harmat Kiadó, Budapest 2012)

ÁLLATOK A BIBLIÁBAN

Az állatokkal összefüggő bibliai ver-
sek, képek, példázatok, szimbólumok meg-
értéséhez fontos, hogy jobban megismer-
jük Istennek hozzánk sokban hasonlatos
teremtényeit. Szombathy Gyula köny-
vecskéje kiváló segédeszköz lehet szá-
munkra ezen az úton. Tisztaság, ehetőség,
áldozatra való alkalmasság vonatkozásá-
ban is eligazít a szárazföldi és vízi álla-
tok, madarak és kistestű állatok közt. Fel-
tár átvitt értelmű kifejezéseket (pl. az e-
bek a pogányokat jelzik, illetve a *Jel* sze-
rint a férfi paráznakat), eligazít egy-egy
állatról kialakult képünk módosulásában
(pl. a szamár a szívósság és az erő jelké-
pe, mi inkább csökönyösnek tartjuk), meg-
magyaráz kevésbé közismert dolgokat
(pl. a holló postásszerepét). S nem utol-
sósorban leírja az egyes állatok testi és
belső tulajdonságait, besorolja őket állat-
tanilag, behatárolja honos voltukat.

–akb–

(Kálvin Kiadó, Budapest 2012)

Feladvány

Hol van a Sixtus-kápolna?

Kérjük, hogy megfejtésüket leg-
később **szeptember 15-ig** nyílt le-
velezőlapra, képeslapra vagy e-
mailen juttassák el a **Kálvinista
Szemle** szerkesztőségének címé-
re (**930 10 Dolný Štál 386**). A he-
lyes választ beküldők közt aján-
dék könyveket sorsolunk ki.

A májusi számban feltett kér-
désre azok válaszoltak helyesen,
akik szerint a szekularizáció kife-
jezés jelentése elvilágiasodás (el-
világiasítás).

Azon kedves olvasóink közül,
akik helyes megfejtést küldtek be,
hárman részesülnek – a Zsinati
Elnökség jóvoltából – könyvjuta-
lomban, mégpedig **Kovács Sarol-
ta** (Királyhelmece), **Máhr Erika** (Du-
naszerdahely) és **Sikó Mária** (Ri-
maszombat).

Mindhárman egy *Barth-breviá-
riumot* kapnak ajándékba. Nye-
reményükhöz gratulálunk, pos-
tán küldjük el.

A szerkesztőség

A Komáromtól tíz kilométerre északkeletre fekvő Hetényen a legutóbbi népszámláláskor az 1383 lakos 84 százaléka vallotta magát magyar nemzetiségűnek, közülük 817 a református (az idei évre szóló választók névjegyzékében hatszáz személy szerepel). Kb. nyolcszáz férőhelyes temploma 1792-ben klasszicista stílusban épült, id. Végh Mihály lelkipásztorsága idején (Csokonai Vitéz Mihály műsájának, Lillának volt a férje). A parókia 1931-ben, az egykori egyházi iskola egyik épülete 1857-ben, az új pedig 1873-ban épült. Ma az egykori épület (amit a gyülekezet nem kapott vissza a rendszerváltást követő restitúció során) óvodaként, a másik pedig gyülekezeti központként működik. A gyülekezetben lelkész házaspár szolgál: **Palcsó Attilát** 2002-ben választották meg, míg felesége, **Palcsóné Écsi Gyöngyi** beosztott lelkészként tevékenykedik.

A Tarczy Lajos Alapiskola kilenc évfolyamában jelenleg hatvannégyen (a diákok száma összesen 92), az óvodában pedig tizennégyen járnak református hittanra. A lelkipásztor a heti rendszeres alkalmak közé sorolja az oktatási intézményekben megvalósuló hittan-oktatást, ahol öt csoportban foglalkoznak a gyerekekkel. A tanítást főleg a felesége végzi, de egy-egy órában egy katechéta és a lelkipásztor is tanít hittant, így jelenleg az óvodában is a lelkipásztor foglalkozik a gyerekekkel.

Palcsóné Écsi Gyöngyi vezeti a gyülekezet Tábita bábcsoportját is, amelyet 2003-ban alapítottak. Több bibliai, ószövetségi témájú előadást készítettek már (*Nóé bárkája*, *Jónás és a cethal*, *Édenkerti történet*). 2006-ban a magyarországi evangélikus egyházi bábcsoportok országos versenyén első helyezést értek el a *Nóé bárkája* című előadással. 2012-ben lehetőséget kaptak arra, hogy a bábcsoport Brüsszelben szerepelhessen, ahova a gyülekezetből többen elkísérték a csoportot. Az előadások megszületésében lelkes pedagógusok is hathatós segítséget nyújtának, mégpedig **Kotiers Éva** és **Takács Tímea**, s rajtuk kívül szülők és gyülekezeti tagok is besegítenek. A Tábita többször megmérettette magát a bábosok és színjátszók országos seregszemlájén, a Duna Menti Tavaszon (többször voltak különdíjasok, most június-

MOZGALMAS GYÜLEKEZETI ÉLET

Hetényen a bábcsoport is bibliai üzenetet visz

ban a *Bábel tornya* című előadásukért ezüstszávos minősítést érdemeltek ki).

A lelkész feladata az énekkarok egyengetése is. A gyülekezetben két kórust is vezet, az egyiket a gyermekek, a másikat a felnőttek számára. Általában 15-20-an énekelnek mindkét kórusban. Egy másik hangsúlyos feladata még az iskolai néptáncsoprot, a *Kisverőcke* vezetése. Ám felkarolta a hagyományos népdaléneklés ügyét is, és vezeti a *Verőcke* felnőttépdalkört.

Nagyon mozgalmas gyülekezeti életet élnek a hetényiek – mondja a lelkipásztor. Hetente kétszer van bibliaóra. Az egyiket a falu Főszegnek nevezett részén tartják egy presbiter nőtestvér házában, aminek már évtizedek óta hagyománya van. Kis bibliai közösségről van szó, általában 5-6 asszonyról, akik rendszeresen olvassák a Bibliát s egy presbiter nőtestvér vezetésével magyarázzák a napi igeszakaszt. A Palcsó lelkész házaspár igyekszik jelenlétével ezt az alkalmat is erősíteni, és alkalmanként úrvacsorai közösséget is tartanak. Az idősek számára is rendszeresen zajlik a családi úrvacsoraoasztás.

A felnőttkórus immár tíz éve rendszeresen dolgozik, állandó résztvevői az egyházmegyei kórustalálkozóknak. A hétköznapi áhítaton általában kb. tizenöt-húsz személy vesz részt. Hetényen vasárnap két istentiszteletre is el lehet menni, amit igyekeznek megtartani még akkor is, ha a délutáni alkalomra kevesebben járnak. A vasárnap délelőtti istentiszteleteket látogatók száma változó, 80-100 főre tehető – mondja Palcsó Attila –, ám az úrvacsorás istentiszteleteken általában kétszer ennyien vannak.

Az utóbbi tíz évben sajnos nagyon sok idős gyülekezeti tagot eltemettek, akik rendszeresen látogatták az istentiszteleteket. Ők nagyon hiányoznak, mert a fiatalabb nemzedékek, a mostani középgeneráció sajnos nem vagy csak elvétve tartja a kapcsolatot a gyülekezettel. Ennek nyilván több oka van, de leginkább abban keresendő, hogy a szocializmus éveiben az egyházi közösség és élet ideológiai szempontból el volt lehetetlenítve. Az egyházak nem fejlődhettek a maguk természetes módján, üldözöttek voltak, az

A hetényi református templom és a jelenlegi gyülekezeti terem (egykori iskola)

A másik bibliaórának a gyülekezeti ház a színhelye: többnyire a középkorosztály látogatja, számuk általában nem haladja meg a tízet. Hétközben is tartanak istentiszteletet, áhítatot a templomban, amelyet énekkari próba követ.

egyháztagek közül is sokan meghasonlásra kényszerültek, hogy érvényesülhessenek a diktatúra éveit alatti. Negyven évig szünetelt az iskolai hitoktatás, a gyülekezeti élet a templomok belső

(Folytatás a 7. oldalon)

MOZGALMAS GYÜLEKEZETI ÉLET

Hetényen a bábcsoport is bibliai üzenetet visz

(Befejezés a 6. oldalról)

terére korlátozódott csupán. Az újjáépítés hosszú évtizedek áldozatos munkáját igényli majd...

Korábban heti rendszerességgel volt ifjúsági bibliaóra is, de a fiatalok az alapiskola elvégzése után szétszélednek: egyéb elfoglaltságaik és a leterheltségük miatt nagyon nehéz összehozni őket. Ugyanakkor a konfirmált fiatalok közül többen látogatják a vasárnapi istentiszteleteket, úrvacsorás alkalmakat. A lekipásztorok próbálnak szervezni számukra különböző előadásokat, koncerteket és találkozókat is, amelyek megszólíthatják őket, idetartoznak a zsoltáréneklő vagy versmondó egyházi versenyek is, melyekre rendszeresen készülnek. 2012-ben két kislány aranyásvos minősítést nyert az országos zsoltáréneklő versenyen. A lekipásztor alkalmanként röplabdakör vezetését is vállalja fiatalok részére.

Néhány év szünet után ebben az évben újra sikerült egy kis csapattal eljutni a jókai ifjúsági bibliaversenyre. Időszakos jelleggel gyülekezeti zenekar is végez szolgálatot, pl. gyermektáborok,

mára a konfirmációi előkészület a vasárnap délelőtti istentisztelet előtt történik, majd a konfirmandusok az istentiszteleten a lekió felolvasását végzik.

Minden egyes szolgálat vagy esemény, amit végzünk a gyülekezetben, abba az irányba mutat, hogy minél több embert tudjunk megszólítani, akik aztán rendszeres résztvevői lennének a vasárnapi istentiszteletnek. Ez egy cél, egy szép feladat, hogy azok, akik úgy érzik, hogy Istenhez tartoznak, Jézus Krisztus követőinek mondják magukat, azok ezt láthatóvá tegyék azzal is, hogy jelen vannak az istentiszteleteken – mondja Palcsó Attila tizenhét éves lekipásztori szolgálattal a háta mögött, s hozzáteszi: az ideális az lenne, ha lehetőleg mindenki eljönne, viszont a gyakorlat nem ezt mutatja.

A jövőbeli tervekről faggatva a lekipásztor elmondja, hogy fontosnak tartja a bábcsoport további működését, mert ezáltal a gyermekek is tudnak szolgálni a bibliai üzenetek játékos formában való megfogalmazásával. De tovább kell folytatni a 2011-ben alakult gyülekezeti színjátszó kör, a *Calix szín-*

konfirmandustalálkozóik vagy ünnepségek idején. A fiatalok bekapcsolódnak a napközis táborokba is, ahol nagyon elkél a segítség, hiszen 60-65 gyermek van jelen naponta.

Az istentisztelettel egy időben vasárnapi iskolát is tartanak az alapiskolások számára a templom melletti gyülekezeti teremben. A kilencedikesek szá-

pad tevékenységét is. Eredetileg középiskolások részvételével számoltak, a próbák folyamán azonban főleg felnőttek csatlakoztak a csoporthoz. 2012-ben *A kapu előtt* című előadásuk a komáromi Jókai Napokon különdíjas lett. Remélhetőleg elkészül egy új darab **Gál Tamás** rendezésében, a Csavar polgári társulással együttműködve.

2003-ban kezdték el az újbórnünnep-ség szervezését, amely háromnapos egyházi és kulturális alkalomnak indult az újbórnünnepéből tartott úrvacsoraszervezéshez kapcsolódva. Az utóbbi időben általában kétféleképpen megrendezésre (kiállítások, templomi és szabadtéri koncertek, presbiteri és nőszövetségi találkozók, gyermekprogramok, zenés ifjúsági evangelizációk, valamint az aradi vértanúkra való megemlékezés vannak rendre programon). Idén is szeretnék megszervezni, mégpedig a templom javítására irányuló jótékonyasági alkalmaként.

Az egyházi épületek felújítása terén is van mit tenni – mondja Palcsó Attila –, annak ellenére, hogy az elmúlt évben fejezték be a parókia felújítását, és már csak apróbb munkálatok vannak hátra. Ez csaknem egy évtizedes folyamat volt, amely a belső felújításoktól a tető felújításán keresztül magába foglalta a nyílászárók cseréjét és a külső falak hőszigetelését, majd a külső vakolást, festést is. Időközben a parókia udvarának és kertjének rendbetétele is zajlott (füvesítés, több mint nyolcvan gyümölcsfa kiültetése). A gyülekezeti házba korszerű központi fűtést szereltek be, rendbe tették a parókia tönkrement kerítését. Most pedig a templom következik. Fontos lenne a palatető cseréje, amely több helyen beázik. A munkálathoz azonban csak akkor fognak hozzá, ha már meglesz rá a fedezet. Ennek érdekében gyűjtést hirdettek a hívek körében, ami folyamatosan zajlik, a tavalyi évben csaknem háromezer euró gyűlt össze erre a célra.

Hetényen élénk gyülekezeti élet folyik. Legnagyobb odafigyeléssel a gyermekek és az ifjúság iránt vannak. Igyekeznek olyan feltételeket és közösséget teremteni a számukra, hogy megmaradjanak a gyülekezetben az alapiskola és a konfirmációs időszak után is. Biznak abban, hogy a fiatalok többsége megmarad a közösségben, a gyülekezetben, és nem kényszerülnek munka után vagy más okokból elköltözni. A gyülekezet jövője, léte csak úgy képzelhető el, ha van, akikre majd lehet építeni, akik vállalják Krisztus követését ebben a világban Hetényen is. Az elmúlt évek áldásaiért, minden alkalomért és elvégzett szolgálatért az egyházközségben, Istennek legyen dicsőség! – mondta végezetül Palcsó Attila lekipásztor.

Iski Ibolya

Július 15-én Csémy Lajos professzor úr betölti 90. életévét. Tiszteletreméltó életkor, mondja a köznyelv, pedig tudjuk jól, hogy önmagában a hosszú élet – bár keresztény hitünk szerint ez is Isten ajándéka – nem érdem. Érdemessé és tiszteletreméltóvá annak tartalma teszi, és Csémy Lajos professzor úr élete érdemekben gazdag és tartalmas élet, amelynek hasznában sokan részesültünk – részben úgy, hogy tőle kaptuk, és egy kicsit úgy is, hogy kisajátítottuk.

Csémy Lajos 1949 és 1964 között gyülekezeti lelkipásztori szolgálatot is végzett, de élete nagyobb részében teológiai tanári munkásságban telt, melynek időszaka 1954–1994 között volt. Ha tekintetbe vesszük azokat, akiket már tanított, illetve még tanított, akkor előttünk van egy fél évszázadnyi idő, amelyben gyakorlatilag minden lelkipásztor (szó szerint csak egy-két kivétellel), aki egyházunkban szolgálatba lépett, az ő tanítványa is volt.

Amit pedig „kisajátítottunk”, az az, hogy igenis büszkék vagyunk rá (bár ő ez ellen nagyon tiltakozna) – egyrészt az *1Thessz 5,12* versének értelmében („Kérünk titeket, testvéreink, hogy becsüljétek meg azokat, akik fáradoznak közöttetek, akik előjáróitok az Úrban, és intenek is titeket”), másrészt pedig azért, mert Csémy Lajos a mi kis családközi falunknak, Gellérnek (az akkor még önálló községként létezett Alsógellérnek) a szülőtte, Gellér és Bogya egyházközségnek egykori tagja. Ősei-nek nevei végigkövethetők a 300 éve (éppen 1713 óta) vezetett anyakönyvekben. (Gellér és Bogya ősi református gyülekezetek, együtt anyaegyházként 230 éve léteznek, és eddig még semmi utalást nem találtam arra nézve, hogy ne lenne egyidős a Csallóköz legrégebb református gyülekezetével.)

A középbirtokon gazdálkodó Csémy családnak nagy volt a községben a becsülete és a tekintélye. Egy időben a professzor úr nagyapja és édesapja is a falu bírása volt. Édesapja egyúttal a gyülekezet gondnoka is volt, és kitűnt még mezőgazdasági ismereteivel és tapasztalataival.

Nem véletlen, hogy a II. világháború utáni nagy társadalmi átalakításban (de inkább fogalmazzunk úgy, hogy felforgatásban) az ún. fehérlistára kerültek, és végül pont az ő házukat találták al-

Csémy Lajos professzor úr születésnapjára

kalmasnak arra, hogy szövetkezeti iroda legyen belőle...

Hogy a családot ért akkori méltánytalanság milyen fájó seb a professzor úr lelkén, azt csak egy évvel ezelőtt tudtam meg abból a levélből, melyet azután kaptam tőle, miután külön-külön Gellér község és Bogya község önkormányzata – a javaslatomra, lelkészi, tanári és egyháztörténeti munkásságának elismeréseként – díszpolgári cím adományozásával köszöntötte a professzor urat 89. születésnapja alkalmából.

„Mivel érdemeltet ezt ki?” – tette fel a költői kérdést levelében. Hát azaz, kedves Laci bácsi, amivel kiérdemelte, hogy lelkészeket neveljen, hogy Prágában a Comenius Evangélikus Teológiai Fakultáson, majd a Károly Egyetemen és végül Komáromban a Calvin J. Teológiai Akadémián oktasson. És azzal, hogy a budapesti Károli Gáspár Hittudományi Egyetem is arra méltatta, hogy díszdoktorává avassa. Engedje tehát meg, hogy mindebből „kisajátítsunk” magunknak egy kicsit azáltal, hogy büszkék vagyunk rá, hogy a „mi földink”. Az Ön esetében ez tekinthető erkölcsi jóvátételnek is a

gyakorlatilag jóvátehetetlenre; olyasmire, amire valamilyen hasonló relációban egész felvidéki magyarságunk, valamennyi „földink” mindmáig jogosan vár.

A „Laci bácsi” nem nyelvbtlás, elírás. A keresztelési anyakönyvben La-

jos Lászlóként szerepel, minek folytán a neve hivatalosan Lajos, a családjában és a barátai számára viszont többnyire Laci. Édesapám is így szólította (magam is csak teológus koromban tudtam meg, hogy hivatalosan Lajos). Egymás szomszédságában szolgáltak: édesapám Csallóközarányoson. És Csémy Lajos tanárkodásának első tíz évében (1954–1964), amikor még havonta ingázott Ekel és Prága közt, a helyettesítő szolgálatokat rendre apám végezte. Jó kollegiális és baráti viszonyban voltak.

Istenem, de rég volt! Hogy milyen régen, azt azzal is szemléltethetem, hogy emlékezetem szerint úgy 1960 táján apám (ki szeretett amatőrkedni), Laci bácsinak is csinált „színes” televíziót. Mégpedig úgy, hogy egy képernyő méretű üveglap alsó egynegyed részére egy halványzöld sávot festett, amely fokozatosan átment rózsaszínbe, majd pedig a felső egynegyed résznyi sávban fokozatosan átment égszínkébe. Ez az üveglap a képernyő elé téve a színes televízió illúzióját nyújtotta...

Ilyen egyszerű: „Kék az ég és zöld a fű, mily egyszerű az élet” – ismételtgette egy régebbi sláger refrénje is. De ezt próbálta az emberek fejébe sulykolni a korabeli „állami ideológia” is. Hogy nekik mindenre van egyszerű és gyors megoldásuk, ezért senki fölöslegesen ne törje a fejét. Termelj, dolgozz, ne gondolkodj!

Csémy Lajos professzor úr pedig ezalatt a maga széles körű tudásával, bölcsességével és szelídlelkűségével generációkat tanított gondolkodni, és példát mutatott – nevelve a felvidéki magyar értelmiség egy speciális rétegét: a református papokat.

Mindezért megilleti őt a köszönet és a hála!

Születésnapja alkalmából (is) szeretettel gondolunk Rá, és kívánunk tovább jó egészséget innen, a gelléri és bogyai gyülekezetből, a szülőföldről.

Csémy Lajos levélpapírjainak fejlődésén olvasható az ő jellegje: „Szabadításodra várok, Uram! (IMóz 49,18). Mint ráfelelő igével, köszöntjük Őt a zsoltár szavaival: „Az Úrtól jön a szabadítás. Legyen áldásod népeden!” (Zsolt 3,9).

Tóth Mihály

Talán már többen értesültek arról, hogy készülöben van egy új református Énekeskönyv. Egy következő mérőföldkő, mely meghatározhatja egyházunk zenei alakulását. Lássuk csak, hogy is van ez valójában! Mi is készül igazából? Miért is van rá szükség? Talán nem jó a „régit”? Nézzük csak sorjában!

A magyar református gyülekezetek nagy része – beleértve az SZRKE gyülekezeteit is – az ún. 1948-as Énekeskönyvet használja, mely annak idején Csomasz Tóth Kálmán szakmai vezetése alatt került nyilvánosságra. Ez a kiadvány próbaénekeskönyvként jelent meg, amit valószínűleg követett volna a javított változat: ám ez elmaradt. Azóta is ez a próbaénekeskönyv van a kezünkben, és mi „próbáljuk” bevezetni, tanítani, megszereztetni.

Azt mindenképpen megállapíthatjuk, hogy a Csomasz Tóth-féle énekeskönyv sok szempontból forradalmi változást hozott, mely már nagyon aktuális volt, hiszen visszahozta pl. az elveszettnek tűnt 16. századi énekanyagot, a reformációi hagyományt, továbbá a himnuszokat; a hosszú, vontatott, kiegyenlített ritmust eltörölte, és visszaadta az énekek eredeti ritmusát és változtatott az Énekeskönyv tartalmi beosztásán (*A heidelbergi káté* kérdés-feleleteihez igazodik).

Ez az Énekeskönyv már több mint hatvan éve a kezünkben van, anyagának nagy része mégis – valljuk be – ismeretlen a hívek számára. Ennek oka főleg az, hogy nem merünk megismerkedni az énekanyagával. Alábecsüljük magunkat, mondván: képtelenek vagyunk megtanulni. Körbe-körbe mindig ugyanazokat az ismert énekeket énekeltük, azoknak is csak első pár versszakát. Nem csoda, ha ez az éneklésünk elszárvosodásához vezetett az utóbbi időben. Ezt érezzük mi is, de legfőképpen a fiatalabb generációk, akik többet szeretnének és pótmegoldásokhoz nyúlnak.

Megfigyelhető, hogy a századok folyamán egy-egy énekeskönyv megszületése nem csupán az énekválasztásra van hatással. „Ahogy énekel az egyház, olyan az egyház” – ezért amikor a gyülekezeti éneklésről beszélünk, foglalkoznunk kell liturgiai kérdésekkel, sőt a kántorképzés kérdésével is. És ezek a folyamatok már zajlanak is. Ahogyan 2010-ben létrejött a Magyar Református Egyház Énekeskönyvi Bizottsága, mellette megalakult a Liturgiai Bizottság is. Az utóbbi már pár lépéssel előbbre van, hiszen megjelent kiadványát (*Reformátusok a kegyelem trónusánál*) már lapozgathattuk, vélemény-

Készül az új református Énekeskönyv ISMERJÜK MEG A MOSTANIT

nyezhettük. A liturgiai kutatások adhatnak irányt az új Énekeskönyv szerkesztésének is, ezért kell e két bizottságnak szorosan együttműködni. Ha szétnezzünk a többi európai protestáns egyházakban, akkor ott is megújulást tapasztalhatunk zenei téren. Németországban a 90-es évek elején szerkesztettek új énekeskönyvet. Svájcban és Franciaországban szintén pár éves az új kiadvány, hamarosan megjelenik a hollandok és a csehek új énekeskönyve is.

Mégis mi várható? Mikor lesz a kezünkben valami megfogható?

A munka folyamatos, és egyelőre talán nem túl látványos. Az énekeskönyvi bizottság tagjai évente 4-5 alkalommal üléseznek, a köztes időszakot pedig alapos kutatómunka, a kiosztott feladatok elvégzése, mérlegelések jellemzik. A bizottság elnöke **Fekete Csaba** (Debrecen), tagjai pedig az egyes egyházkerületekből kerülnek ki, így a mi egyházunk is delegált egy tagot (*jelen sorok szerzőjét – a szerk. megj.*). Az eddig elvégzett munka: a bizottság felmérte a jelenleg használt Énekeskönyv énekanyagát, számba vette azokat a kiadványokat, melyek azóta megjelentek – itt elsősorban a *Dunamelléki énekfüzeteket* és a Berkesi Sándor által szerkesztett *Iffúsági énekeskönyvet* kell említeni. Továbbá folyamatosan felméri és értékeli a közös evangélikus-református énekanyagot. Átvizsgálja a genfi zsoltárokat és a régi magyar istenes énekeket. A bizottság jelenleg úgy látja, hogy a 48-as Énekeskönyvünknek csak töredékét kell elhagyni, illetve helyettesíteni más (új) énekekkel. Mégis

„valós igény, hogy az új Énekeskönyvben helyet találjanak egyes, az utóbbi évtizedekben közismertté vált énekek, de az új énekekkel való bővítést komoly teológiai, nyelvi és zenei szempontú szűrésnek kell megelőznie. Ha egyes témákban kevésnek találta a kész, beemelhető énekanyag, új, megfelelő szintű fordítások készítésére is gondolni kell” – vallja Fekete Csaba. Mindennek elvégzése jó pár évet igénybe vesz. A bizottság reménykedve tekint a reformáció ötszázadik évfordulójára, és bízik abban, hogy az új énekeskönyv addigra elkészül.

A bizottság folyamatos párbeszédet folytat kántorokkal, egyházzeneészekkel, teológusokkal és a hívekkel, hogy a munka közös legyen, hogy az „anyagot” közösen „gyűrjük meg”. Az elmúlt esztendőben a bizottság tagjai Rimaszombatba látogattak, hogy az országos kántorkonferenciánkon beszámoljanak a munkáról és kikérjék a véleményeket, tapasztalatokat. A múlt évben hasonló találkozásra került sor a sárospataki teológián.

Bízunk benne, hogy a munka eredményes lesz, és izgalommal várjuk az új énekeskönyv kihívásait.

De addig is van mit tennünk: hiszen amíg a jelenlegi Énekeskönyvet nem ismerjük, addig számunkra az is új, s ez komoly feladatok elé állít lelkeszt, kántort, hitoktatót, énektanítót, kórusvezetőt egyaránt. Már most nekiláthatunk a feladatnak: ismerjük meg a mostani Énekeskönyvünket, hogy könnyebb legyen majd az újat megszeretnünk!

Süll Kinga

Május végén Budapesten zajlott a háromnapos X. Református Zenei Fesztivál. Május 24-én a belvárosban megvalósult énekes, fáklyás menetet Fazekas László püspök vezetett, aki utána a Bakáts téri római katolikus templomban hirdette Isten igéjét. Az alkalmon a Firesz Cantate Domino kórusa is énekelt, a több énekkarból összeállt kétszáz fős kórust Süll Kinga, egyházzenei osztályunk igazgatója vezényelte. A szombati kórustalálkozózn tizennégy énekkar vett részt (köztük a Firesz kórus és az alistáli Te Deum Laudamus). Este a Nemzeti Múzeum lépcsőjén az 500 tagú kórusba bekapcsolódott a lévai és a kiskövesdi gyülekezeti énekkar is. Május 26-án a Cantate Domino a Pozsonyi úti gyülekezet délelőtti istentiszteletén énekelt. (Fotók: Asszonyi Eszter)

Május 1-je és 5-e között Hamburg adott otthont a 34. Kirchentagnak, ennek a Németországban két évente megrendezett evangélikus (protestáns) egyházi fesztiválnak. A Rajnai Protestáns Egyház támogatásával egyházunkat (szervezeteit, intézményeit) egy autóbusznyi küldöttség képviselte.

Hömpölyög a tömeg. A téren épp a nyitó istentisztelet zajlik. A pódiumhoz nem lehet közel kerülni, mert zsúfolásig megteltek még az Elbát szegélyező utcák is. Csak a hatalmas kivetítőn tudjuk követni, hogy mi zajlik. Nagyon fúj közben a szél, így egy kirakat védelmében húzzuk meg magunkat. Figyelem az embereket. Kulturáltan, a kiosztott programfüzetet kezükben tartva aktív részesei az istentiszteletnek. Az ígéhirdető épp arról beszél, hogy manapság sokan nem látnak Istentől semmit. És rátéved a tekintetem az éppen előttünk araszoló járókelőkre, akik nyilván siető(ek) valahová. Ők feltehetőleg nem vendégek Hamburgban, hanem a város lakói; akik nem vesznek részt az egyházi napokon, hanem talán úgy élik meg az összeseregledést, hogy akadályai vagyunk a gördülékeny haladásuknak, beszűkül a tér, mivel százezzerrel többen lettünk hirtelen a városban. Életkép, ami több ennél: maga az élet.

Közben zajlik az ígéhirdetés: *Egyesek túl sokat vesznek. Másoknak pedig túl kevés jut.* Pedig a 34. Kirchentag mottója tanít: „Amennyire szükség van” (2Móz 16,18). Hallják ezt a délutáni csúcspanaszban siető emberek is? Hogy az emberek közti egyenlőtlenség okozója az emberi mohóság és önzés? A fogyasztás mértéktelensége és a halmozás értelmetlensége az, ami rombol. Ember, ha lassítanál és odafigyelnél az üzenetre: a teremtető Isten mennyi kenyeréből annyi van, hogy mindenkinek jut belőle, és vehet belőle mindenki, amennyire valóban szüksége van!

Az ígéhirdetés végén a *Benned bízunk!* után egy néni felkiált: Halleluja! Igen, halleluja!

Másnap a vásárvárosban hatalmas kavalkád fogad. Ami nagyon feltűnő (ámde nem meglepő), hogy minden gördülékenyen, flottul zajlik. Cserkész fiatalok irányítják a forgalmat, árulják a kirchentagos kék sálakat, információval szolgálnak. Bent a standunkon Egyetemes Egyházunk bemutatása is zajlik német nyelvű információkkal, illetve képek vetítésével egyházmegyéinkről, intézményeinkről, szervezeteinkről.

A programok sokszínűsége szédítő. Ami egyértelműen feltűnő: az egyházi szim-

„Amennyire szükséged van”

Hamburg városa adott otthont a 34. Kirchentagnak

bólumok, ünnepek és gondolkodás jelenléte a mindennapokban sokkal markánsabb, mint itthon. Dísz tárgyak, ékszerek, olvasmányok, játékok óriási választékban. Konfirmálni készülő fiunk számára veszünk is gyorsan egy galambot ábrázoló kitűzőt... (A város egyik nagyáruházának papírosztályán pedig a bőség zavarát élem meg, amikor a konfirmációs üdvözlőlapok közül akarunk választani.) Igaz, mintha egy kicsit kisebb lenne a kínálat, mint volt hat éve Kölnben.

Súlyos témákról zajlanak az előadások, de mindenütt visszatér a vezérig gondolata: „Amennyire szükséged van.” A fogyasztói lét telhetetlenségéről, a közös

odaérünk, kiderült, hogy egy feketéből és fehérekkel álló csoport gospeleket énekel, és mosolyra deríti a hallgatóságot. Egy kicsi copfos két éves fekete lányka és társai állnak az első sorban és énekelnek a felnőttek társaságában. Ez a kép jut eszembe elsőnek, ha visszagon-dolok a Kirchentagra. Szívből és mosoly-lal az arcukon dicsőítették Istent kicsik és nagyok, fehérek és feketék.

A záró istentisztelet egy kicsit árnyalta a képet. A Nap vasárnap délelőtt is árasztotta fényét és melegét, a hatalmas réten ki állva, ki ülve hallgatta végig az igemagyarázatot. Majd elérkeztünk az úrvacsorához, ami „egy kicsit” más volt, mint a-

Standunk (a léggömbökkel) a Magyarországi Református Egyházzal szemben volt

felelősségről, a szolidaritás gyakorlásáról, a teremtésvédelemről sok-sok helyszínen és rengeteg apropóból szólnak.

Hamburg és környéke jelentős mértékben evangélikus, és nagyon szépek a templomok. Az egyházi napok idején a templomok közt közlekedve bárhol belebotlik az ember Istent dicsőítő csoportokba. Szombaton már hétágra süt a nap. Az egyik kicsi téren csődület. Amikor

mihez szokva vagyunk. Nem előzte meg bűnvallás és a bűnbocsánat hirdetése. Csak úgy „simán” lehetett közösséget gyakorolni a gyepen a testvérekkel. Sok példaértékű és praktikus megoldást láttam Németországban, ám ezen a téren mi, kelet-európaiak „hagyományos” gyakorlatunkkal példa lehetnénk számukra...

Benned bízunk, Uram!

—kdl—

Bár jó volt Hamburgban, az elfáradt csapat már mihamarabb szeretne otthon lenni

„Amennyire szükséged van” Rimaszombati diákok élményei a Kirchentagon

A rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnáziumot képviselve május 1-től 5-ig mi is részesei lehettünk a Hamburgban megrendezett Kirchentag-nak.

A város minden pontján találhattunk érdekes programokat, beszélgetéseket, koncerteket. Volt egy kis félelmünk a német nyelvtudásunk miatt, de tanárnőink mindent lefordítottak.

Egy napot szolgálattal töltöttünk a kiállításon, így a többi standot is végigjár-

hattuk. Elképesztő volt az országok sokszínűsége, de mindegyikük közös, összefogó pontja a hit volt.

Természetesen a várost is volt alkalomunk megnézni: szép templomokat, múzeumokat láttunk. A Wunderlandban megrendezett kiállítás mindenkit lenyűgözött, és a hajózás is csodálatos volt.

A legnagyobb élményt a záró istentisztelet jelentette a számunkra. Egy mezőn jött össze a hatalmas tömeg, és közösen dicsértük az Urat.

A TMRG tanárai és diákjai

Nagyon örültünk, hogy részesei lehetünk ennek a találkozásnak.

Hizsnyan Júlia

AGGODALMASKODÁS KIZÁRVA?

Amikor először hallottam, azt hittem, valaki rossz viccnek szánta. El sem tudtam képzelni, hogy megtörténhet ilyesmi. De úgy látszik, az emberi „tudomány” számára semmi sem lehetetlen.

Angelina Jolie esetére utalok. A híres amerikai színésznő ugyanis orvosi konzultációk és – gondolom – hosszas mérlegelés után úgy döntött, eltávolíttatja a melleit. Nem szeretne ugyanis édesanyja sorsára jutni (aki tíz év szenvedés után, ötvenhat évesen mellrákban halt meg), valamint gyermekeit szeretné megkímélni attól a megrázkódtatástól, amiben neki volt része, mikor elvesztette édesanyját.

Két fontos szempont vezérelte tehát: a biztosnak tűnő kockázatot akarná elkerülni, valamint gyermekeit próbálná megóvni egy esetleges bajtól. S volt még egy harmadik szempontja is: a műtét után minden nőt bátorított arra, hogy merjen döntést hozni a sorsával kapcsolatban.

Kedves Angelina! Kívánom, hogy gyermekei lássák megöregedni, ne kelljen idejekorán elhagynia őket. De a legfőbb jó, amit kívánok Önnek, az az, hogy élete nehéz döntéseit tudja az áldott Orvossal konzultálni. Tudjon Tőle tanácsot kérni és Belőle erőt meríteni. Mert úgy tűnik, hogy eddigi élete sorsdöntően fontos kérdését pillanatnyilag megoldotta (úgy legyen!), de az élet megy tovább. Az ember nem mindenható. A váratlan és előre nem látott helyzetek nem tűntethetőek el az életünk-ből, az életbiztosítások sem védenek meg a bajtól és a bajban.

„Nem születünk aggodalmaskodónak. Ez csupán az élet kihívásaira adott, tanult reakció” – mondja Rick Warren amerikai prédikátor. Gondolt-e arra, hogy gyermekei számára példát ad

arra nézve, hogy az aggódását miképpen kezeli, hogy kislányai életébe most épp az aggódás kicsi magocskáit helyezte el? Ha a mama így félt, akkor biztos nagy a baj! Biztos, nem lesz baj? Vele? Velem? Engem is meg kell majd operálni? – kérdezhetik majd hangosan vagy csak szorongva magukban. És a szorongás, az aggodalmaskodás megbetegít. „Aggódásával pedig ki tudná közületek meghosszabbítani életét csak egy arasznyival is?” (Mt 6,27).

Az erő a bajok és a terhek elhordozásához adott a teremtető Istenben. Tőle kérjen és várjon segítséget és oltalmat – és megkapja! S ha erről tudna egyszer

majd gyermekei előtt és a többi nő számára biznyságot tenni, az csodálatos lenne! Mert ha valaki megtér, az erőt és biznyságot nyer, az aggodalmaskodás nem az Úrtól jön. „Mert nem a félelemnek lelkét adta az Isten...” (2Tím 1,7a). Az Istenbe vetett hit pedig felszabadít: mindenre van erőm Krisztusban. Életünk számtalan tényezőjét nem tudjuk befolyásolni, de Isten megígérte, hogy Ő gondot visel rólunk. Önről is, kedves Angelina.

Kis Lucia

Nem hagyom abba...

Nem hagyom abba, ha már annyit kötöttem rá – mondta a kórházi ágyon fekvő férfi a feleségének, aki sokadszor kérte már, hogy hagyja abba az ivást. Hiába való a kérés, hiába a lesújtó diagnózis is. Az egyébként kedves, jóindulatú mesterembernek az alkohol áthatotta nemcsak a szervezetét, hanem a gondolkodását, életlétét is. Életének állandó kísérőjévé vált, megváltozott értékrendjében állapota „investícióvá” nemesült, amit nagy anyagi költséggel hozott létre. Mások azt mondták megértően, hogy „csak szereti” az italt, pedig dehogyis szerette. Nem a szeretet miatt nem tudott élni alkohol nélkül, hanem mert rabjává lett. Megváltozott gondolkodásában nem tartotta rossznak azt, ami életminőségének a romlását okozta.

Milyen sok életet tesz tönkre a mértéktelen alkoholfogyasztás! Hány ember egészsége, házassága, családja válik áldozatává! Hány gyermek és szülőkérdő ember éhez, mert a kenyérrel való Bacchus oltárára kerül. Milyen sok gyermek és fiatal élete alakul reménytelenül – helyes életkép hiánya miatt – az alkohol által előidézett torz állapotok szerint.

Nem véletlen Pál apostol intése az efezusi gyülekezetnek: „És meg ne részegedjétek bortól, miben kicsapongás van; hanem teljesedjétek be Szentlélekkel” (Ef 5,18). Nem azt tanácsolja, hogy ne igyon az efezusi keresztyén bort, hanem azt, hogy ne részegedjen meg, ne veszítse el a józanságát.

Vajon lehet-e segítség az olyan emberen, aki nem emberi erőtlenségből teszi a rosszat, hanem mert egyet is ért vele?

Igéjében Isten az alkohol mulandó mánora helyett az Őt félőknek örök örömet kínál: „Te tanítasz engem az élet ösvényére, teljes öröm van tenálad; a te jobboldon gyönyörűségek vannak örökké” (Zsolt 16,11).

Szabó András

Kedves Olvasóink! Egy év elteltével ismét készítettünk egy összeállítást testvéregyházkerületünk, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapjában, a Harangszóban megjelent írásokból. (A Harangszónak az augusztusi első számában lesz kétoldalas melléklete a Kálvinista Szemle anyagaiból.)

TOLLVONÁS

Búcsú a református Verespataktól

Bezártunk újra egy magyar református templomot Erdélyben. Talán örökre. Március 20-án búcsúztak az utolsó verespataki reformátustól, özv. Ravai Jánosné Bálint Rózsika nénitől, aki hajdanán a Beszterce megyei Somkerékről jött ide férjhez. Oda került ez az istenháza is a néptelen, romosodó, használaton kívüli erdélyi magyar templomok hosszú jegyzékébe száznegyvenötödiknek. Már nem lesz, akiért kinyitni ezután. Ahogy fogyatkozunk, úgy adjuk fel, úgy adjuk át másoknak vagy az elnémulásnak azt, ami a mienk volt: az életterünket, nyelvünket, épületeinket, kegytárgyainkat, harangjainkat. Emlékeztetünk.

Itt, Verespatakról is először a lelkész költözött el, majd az utolsó magyar tanítónő cserélt tannyelvet: át kellett mennie a román tagozatra. Aztán a papjárás is megritkult: nincs kiért és miért olyan gyakran jönni. És ahogy kiürült a parókia és gazda nélkül maradt, úgy rogyant meg a teteje, hullottak le falai. A verespataki azért szomorúbb valamennyi romnál, mert alatta, mellette, felette minden arannyal van tele. A mások aranyával.

A többi magyar egyház sem áll jobban. Az unitáriusok is régóta visszaszámlálnak, tizenheten maradtak. Itt is a lelkész seprí ki a templomot, ő harangoz be és ő szólaltatja meg az orgonát, ha van, aki fűtasson. Majd a nyelveket váltogatva próbálja jóra vezérlő szavait megértetni árválkodó híveivel. A magyar katolikusság is harmincnyira olvadt: ékes, tágas templomukban is nyelvet cserélt a liturgia, prédikáció, akárcsak a gyülekezet.

Ravai Rózsika néni koporsója mellett magyarul és románul hangzott az Ige. Gábor Ferenc abrudbányai lelkész magyar és román nyelvű igehirdetése után Pálfi Árpád helybéli unitárius lelkész románul szólt a templomot megtöltő népes gyülekezethez. Magyarul tudók alig voltak, csupán Rózsika néni somkeréki, besztercei rokonai. Többször is elhangzott a fájdalmas sóhaj, hogy „elvégeztetett”. Rózsika templomkulcsát is megörökli majd valaki, nyelvünket nem beszélő Öcsi, Bubi, Feri, Dávid vagy Zénó. A nemrég még impozáns méretű református parókia romjainak törmelékét is széthordják majd tűzifának, tölteléknek. Marad utánunk az elhalás temetői csendje. Vagy a vérszesen közelgő földkotró gépek gyilkos zaja. Ezek felmorzsolnak minden talpalatnyi földet, emléket, magyar szót is.

Már csak az országba, világba szétszórta verespatakiak maradnak itt-amott, azok, akik az aranyláz karmaiból kimenekültek. Egyetlen magyar református él még közöttünk, a tíz éve Kolozsvárra honosodott özvegy Székely Józsefné Bereczki Gabriella tanítónő. Bezártunk újra egy magyar templomot Erdélyben. Talán örökre. A virágvasárnap hozsanna itt most elmarad, nemsokára hosszú és végtelen nagypéntek jönnek, egy feltámadás fogyó reményében. Gyűjtünk egy szál emlékgyertyát a néptelenné vált, az „elhunyta magyar református Verespatak” emlékére!

Uram, irgalmazz! Krisztus kegyelmezz!

Vetési László

Kancsendzönga – A hó öt kincse

Hát ki küldött titeket ide? – kérdezte a világ legtermészetesebb hangján a Transzfogaras tetején a csecsebecsüket áruló székely bácsi azokat a fiatalokat, akik többórás kimerítő gyaloglás után 40 fokos hőségben felértek a hegy tetejére, ott pedig panaszkodni kezdtek, hogy mennyire kifáradtak a hosszú szertentin után.

Ez az ismerősömtől hallott történet jutott eszembe akkor, amikor a hírekből értesültem: Eröss Zsolt hegymászó társával együtt a Kancsendzönga megmászása után eltűnt. – Miért ment oda? – kérdeztem magamtól, de utána rögtön rájöttem: ez nem olyan egyszerű, ahogy gondolom. A hegymászók másképp gondolkodnak, mint mi. Nekik újabb és újabb kihívások kellenek, újabb és újabb csúcsoakat akarnak megmászni, újabb és újabb csúcsoakat kell megmászniuk. Ez a létformájuk. Eröss Zsolté különösen. A csíkszeredai születésű hegymászó kitelepedése után első magyar állampolgárként mászta meg a világ legmagasabb hegycsúcsát, a Csomolungmát, hogy ezt követően a Magyarok a világ nyolcezresein expedíció tagjaként további tíz 8000 m feletti csúcsra jusson fel. Megtehetette, mert erős volt. Nemcsak nevében, testében és elméjében egyaránt. Legalábbis május közepéig.

Tekintetem a hegyre emelem, honnan jön az én segítségem? – kérdezte a zsoldáros, és valószínűleg Zsoltban is többször megfogalmazódott ez a kérdés. Egyesek szerint Istent kereste, ezért akart egyre többször, egyre feljebb jutni. A hétköznapi keresztyén ugyanis állítólag vágyik az emberi elismerésre is. Mert meg kell erősödnie, mindig bizonyítania kell, önmagának is. Keresni akar, mert még nem igazán találkozott Istennel.

Vannak azonban, akik szerint a Hópárdúc Istent kísértette: hiszen aki ilyen jellegű tevékenységet folytat, az tudja: bármikor fel kell készülnie a halálra. Tudja, hogy az emberi tűrőképesség határait egyszer-kétszer át lehet lépni – munkával, lélekjelenléttel és nem kis szerencsével –, de sokadszorra aligha. Még Jézus sem ugrott le a templom párkányáról, ismerve a fizikai törvényeket és tudva azt, hogy a váltság megszerzésének goltjai útja miatt az Atyának és az emberiségnek szüksége van rá.

Ráadásul Eröss Zsoltnak még a figyelmeztetés sem volt elég. A Magas-Tátrában néhány évvel ezelőtt elszenvedett balesete (melynek következtében egyik lábát térdből amputálni kellett) nyugodtan nevezhető annak. Ő azonban újból másként gondolkodott: már a kórházi ágyon is a hegycsúcsokról álmodott.

vettek semmibe – és arra mindig az ember fizet rá. A hegymászók különben sem a nemzetnek hoznak dicsőséget, hírnevet – még ha egyesek így is gondolják –, hanem legfennebb saját maguknak. A hegymászás ugyanis nem közösségi tevékenység, inkább öncélú megvalósítás. Azt nyilván nem tudjuk, hogy a Hópárdúcnak két kisgyermeké felnőttkorában mit fog gondolni édesapjáról, azt azonban igen, hogy a Kancsendzönga (a hó öt kincse) megmászása után eltűnt egy, az életben még talán sokra hivatott 26 éves fiatalember, és hátramaradt egy özvegy, valamint két árva. Tény azonban, hogy a nagy sportolókhoz hasonlóan Eröss Zsolt is a csúcson hagyta abba. A hó öt kincse pedig méltó temetője egy erős, kemény embernek.

Somogyi Botond

OLVASÓLÁMPA TISZTA SZÍVBŐL

Egy rendkívül érdekes, gazdag és értékes tartalmú könyv látott napvilágot a fenti címmel a közelmúltban. A sokunk által szeretett és nagyrabecsült Hermán M. Jánost, „az Isten és a magyar nép szolgáját” – ahogy egy holland parlamenti képviselő nevezi a kötetben – jobban megismerhetjük általa, feltárul előttünk egész életpályája, gazdag munkássága, mély és igaz humanizmusa, lebilincselően rokonszenves személyisége.

Ennek ellenére a kötet nemcsak róla szól, hanem századfordulónk fontos eseményeinek tükrére is, mély gondolatok, tudományos értekezések, őszinte vallomások, szellemesen megírt visszaemlékezések formájában.

A könyvet évfordulós megemlékezésnek szánta, és az ünnepelt Hermán M. János tudta nélkül, a legnagyobb titoktartással hozta össze felesége, Hermán-Moster Hannie, sok más igaz szívű közreműködő segítségével. Az előszóban így vall a feleség: „Azt terveztük, hogy meglepetést szerzünk Jánosnak, csak úgy... Mivel ő is mindig kész adni és továbbadja, amit kap, jó lenne most neki adni olyat, aminek tiszta szívből tudna örvendeni. Valami maradandót és továbbadhatót (...) Ezért jött létre ez a kötet, a Liber Amicorum. A könyvet barátok adják barátoknak, mert a barátság nem zár ki senkit!”

Az első fejezet *Hittem, azért szóltam* címen Csűry István püspök, Berthold W. Köber evangélikus teológiai tanár német, Da-

TOLLVONÁS ÚJAT CSELEKEDNI

Marci vagyok, 16 éves. Két évvel ezelőtt jártam először templomban. Egy barátom vitt el az öccse konfirmálására. Nem tudtam, mi az, miért kell ott lennem, és eléggé furcsa volt az egész. Sokan voltunk a kis templomban, szinte nem is láttam semmit, csak egy fekete ruhás lelkészt.

De valami megfogott ott. Az emberség! Az, hogy mindenki tisztelettel nézett a másikra, az, hogy senki nem állt értetlenül a hallottak előtt és minden nagyon tiszta volt. Csodálkoztam. Ilyen is van a világban? És amikor felcsendült az orgona hangja... Libabőrös lettem. Mintha valami eufórikus állapotba kerültem volna. Rögtön megkérdeztem: ez élőzene? És hogyhogy szinte mindenki énekel? Nagyon megható volt. Akkor értettem meg, hogy mekkora örömet hagytam ki eddig az életemből azzal, hogy nem jártam soha református templomban.

Próbáltam magamra is jobban figyelni. És azt vettem észre, hogy tetszik, amit hallok. Pontosabban minden rólam szólt. Honnan ismer engem ez a lelkész? Ki mondta neki, hogy rólam beszéljen? Hihetetlen. Eldöntöttem, én is református leszek.

Következő vasárnap hamarabb mentem, és összeháldoztam a lelkésszel. Elmeséltem neki múlt vasárnapi élményem. Beszélgetni kezdtünk. Éreztem, hogy valóban ott a helyem. Ott, helyben döntöttem: szeretném, ha megkeresztelnének, és mieelőbb konfirmálhatnék is.

Ma már tudom, hogy a legjobb döntést hoztam meg aznap, és azóta is hűséges tagja vagyok az ificsoportnak is. Persze ma már azt mondom, hogy nem ártana, ha a templomban is lehetne gitárral, hegedűvel és fuvalával kísérni az énekeket, de tudom, hogy erre már nem kell sokat várni.

Soha nem fogok elfelejteni egy fontos mondatot, amit a lelkész mondott: *semper reformanda!* Azaz mindig kell a megújulás. Az én életemben, ám az egyházban is. Ahogy 1517 őszén Luther nagyon nagyot változtatott az ősi elveken, nekem rendkívül fontos, hogy ezt újra és újra láthassam. Nem azt akarom,

niel Neeser svájci lelkész német, Joke Vrijlandt holland nyelvű és Fábán Tibor lelkész, szerkesztő ígéhirdetéseiből áll.

A második fejezet *Hit és tudomány* címmel tudományos értekezéseket foglal magába, köztük egy román nyelvű tanulmány is olvasható Daniel Neeser tollából. Egyébként ez a legváltozatosabb tartalmú fejezet, a kötet legterjedelmesebb része. Megjegyzendő, hogy ezek a tanulmányok különböző módon, de kapcsolódnak Hermán M. János személyéhez.

A harmadik fejezet *Életpélda – barátok emlékezete* címmel színes és változatos képet vázol fel a nagy tudású teológusról, a kiváló és fáradhatatlan szervezőről, a melegszívű, segítőkész, közvetlen barátról. A negyedik fejezet címe *Igaz történetek*, s a kiváló humorú és mindig szellemesen vidámkodó ünnepeltről szóló két írás tulajdonképpen lezárja a „barátok könyvét”.

Az ötödik fejezet már nem a kötet számára készült, de elválaszthatatlan tőle, mert maga az ünnepelt írta, más célból. Gyorsfénykép – tömör önvallomás címen az olvasó megismerheti a rendkívüli életpályát befutó „szolgát és védelmezőt”, szakmai előrehaladását és publikációs tevékenységét. A „gyorsfénykép” után valódi fényképek láthatók az ünnepeltről. A kötet angol, román, német és holland nyelvű tartalmi összefoglalóval zárul.

Aki kézbe veszi ezt a könyvet, mind lelkieken, mind ismeretekben gazdagodni fog általa.

Kupán Árpád

(*Tiszta szívből. Liber amicorum – Barátok könyve. Hermán M. János tiszteletére. Nagyvárad–Zwolle 2011*)

hogy eltöröljük a hagyományainkat, azt sem szeretném, ha olyan nagy váltás lenne hirtelen, ami felrúgná a református tisztaságot, de hiszem, hogy összefogással ugyanolyan nagyot és jót lehet elérni, mint amit én két évvel ezelőtt éltem meg.

Tiszta szívemből várom a reformáció 500 éves ünnepét!

Nekem fontos, hogy amit fogadtam, azt életem végéig megtartsam. Tenni fogok a folyamatos megújulás, biztosabb remény és erősebb hit érdekében. Tudom, hogy sokan vannak, akik így gondolkodnak, mint én. Hiszem, hogy az Úristen újat cselekszik. Nemcsak a próféták korában, Izráelben, nemcsak évszázadokkal ezelőtt, hanem ma is.

Nincs kétségem, hogy Istennel és a hasonló gondolkodásúakkal együtt büszke, tiszta és örök reformátusok lehetünk.

Orbán Levente

GONDOLAT-JEL KRITIKUS INDULAT

A kritikai szellem könnyen befeketítő indulattá válhat. Milyen gyakran fordul elő, hogy jótékony és építő kritika a legsötétebb mocskolódássá válik! Mi tesz a kritikából befeketítést? Mindenekelőtt az ismétlés. A kritika akkor hatékony és elegáns, ha egyszer, a helyén és a maga alkalmával elmondják. Ha elkezdik ismételni, akkor bántássá torzul és sebez. A kritika amúgy is egy nagyon éles eszköz, könnyen lehet vele soha nem gyógyuló sebeket ejteni. Ezért aztán a kritikát a lehető legnagyobb gondossággal és csakis indokolt esetben szabad alkalmazni. Azt, hogy mi minősül indokolt esetnek, nagyon nehéz meghatározni. Ha az ember érzéseire hallgat, akkor kritikája nem csak éles, de megalázó is lesz. A jó kritika mindig észérvekre és hideg logikára épül, azért hogy ne alázzon meg. Ezáltal szeretettel töltekezik meg, és a jobbító szándék tagadhatatlan lesz. Márpedig a kritika lényege az építés és a jobbító akarat. Mégis pont ez, a jóság hiányzik leginkább kritikáinkból.

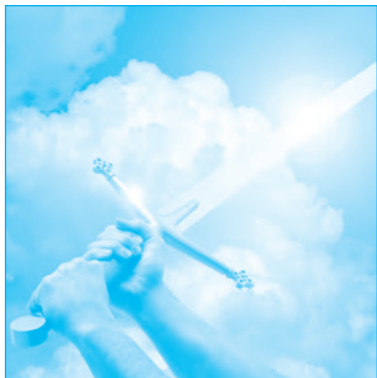
Visky István

A legjobb segítség

„...akkor majd felbátorodsz” (Bír 7,11a).

Van, hogy elkeseredsz? Milyen jó, ha valaki ilyenkor segít! Felvidít és kedvet ad a további úthoz. Tudod, ki a legjobb barát? Az Úr Jézus! Ha kilátástalan helyzetben vagy, s hozzá fordulsz, Ő új reménységet ad.

Ezt Gedeon is átélte. Háromszáz katonájával a Midján törzs közelében táborozott. Milyen sok az ellenség! Őket kell legyőzni? Lehetetlen! Akkor Isten Gedeont szolgájával, Purával, elküldte éjszaka az ellenség tá-

borához. Csendesen, lopakodva közelítették meg az előőrsokeket. Csitt! Ott két katona beszélget. Az egyik az álmát meséli el: *Álmomban a hegyről egy árpakenyér gurult le Midján táborára, és az összedőlt.* Társa így felelt: *A kenyér nem más, mint Ge-*

deon serege, mi pedig a sátor. Majd meglátod, Isten a kezükbe adott bennünket. Veszteni fogunk a csatában!

Ezt hallva, Gedeon és szolgája vidáman, könnyű szívvel tértek vissza. Isten bizonyosságot adott nekik, hogy győzni fognak. Így már bátran adta ki Gedeon a parancsot a támadásra a túlerővel szemben, mert tudta, hogy Isten velük van.

Nyugodt lehetsz

„Az Úrért és Gedeonért!” (Bír 7,18).

Ha valaki valamit megígért és azt nem tartja be, akkor azt mondjuk, hogy megszegte az ígéretét. Ez nagy baj! Ha valamit megígérsz, meg is kell tartanod! Tudod?! Az emberek ezt sokszor nem veszik komolyan. Isten azonban soha nem tesz ilyet. Benne mindig megbízhat!

Gedeon is így tett. Isten megígérte, hogy segíteni fog a harcban, ezért megnyugodott. Seregét három, egyenként száz főből álló csapatra osztja. Csendesen körülveszik az ellenség táborát. Gedeon a kürtjébe fúj, és erre a jelre a katonák széttörik a cserépkorsóikat, melyekbe előzőleg égő fáklyákat rejtették. Az ellenség

Tanévzáró istentisztelet Újlóton

„A jó cselekvésében pedig ne fáradjunk el...” (Gal 6,9a).

Ez az igevers szólt június 16-án a tanévzárói istentiszteleten Újlóton. **Sándor Veronika** lelkész női ígéhirdetésében kiemelte, hogy miközben a tanév során próbáljuk megteremteni a gyermekeknek a tanuláshoz a legjobb feltételeket, nem maradhat el a legfontosabb: a lelki növekedés.

Az istentiszteleten minden gyermek elmondott egy próféta történetet és egy aranymondást, ugyanakkor hitvallást tettek a Tízparancsolatról és tanúbizonyosságot arról, miként lehet engedelmeskedni Istennek.

—sv—

ENGEDELMESSÉG

*Ha szól az Úr, légy csendesen!
Ha dolgot ad, mondd: megteszem.
Ha messze küld, gyorsan szaladj!
Ha csendre int, nyugton maradj!*

*Minden szavát figyelve lesd,
Akaratát folyvást keresd!
S jöjjön öröm vagy fájdalom:
Boldog leszel így majd nagyon!*

minden oldalról lobogó lángokat lát. Majd a zsidó harcosok megfűjják kürtjeiket, és felharsan a kiáltás: „Az Úrért és Gedeonért!”

A felébresztett megriadt ellenség kapkodni kezd. Mi történik itt?! Rémülten rohagnak a sátrak között: esztelenül egymást kaszabolják. Gedeon serege üldözőbe veszi a menekülőket.

A hatalmas Isten betartotta szavát: megszabadította a népét sanyargatóitól. Milyen öröm ez egész Izráel számára!

Jól van, Gedeon! Kár volt, Gedeon!

„Az Úr uralkodjék rajtatok!” (Bír 8,23b).

Nagy az öröm! A nép Gedeon körül tolong. Ő, de boldogok! „Uralkodj rajtunk te... mivel megszabadítottál bennünket!” (22b v.). Gedeon azonban ellenáll, mert tudja, a nép téved: nem ő szabadította meg őket, hanem az Úr. Így szól hát: „Én nem uralkodom rajtatok... Az Úr uralkodjék rajtatok!” (8,23b).

Jól van, Gedeon! Ne emberé legyen a dicsőség, hanem Istené!

A következő lépése Gedeonnak azonban már rossz. Megparancsolja, hogy az ellenségtől zsákmányolt arany fülönfüggőket adják neki. Jó nagy halom gyűlik össze, és egy szobrot csináltak belőlük. Egy bálványt, amit messze földről jönnek csodálni, és valóságos istentiszteletek folynak előtte. Helyes ez? Nem!

Kár volt, Gedeon! Istent tiszteld egyedül! Mit tettél?! Nem így írja a Tízparancsolat: Ne csinálj magadnak faragott képeket! Mit tettél, Gedeon!?

Jó tanulság ez nekünk! Ha szereted az Urat, csak az ő tiszteletét tartod fontosnak! A szívedben csak neki lehet helye, és nem másnak!

Ha mást istenként tisztelsz, megszorítod Őt, és súlyos bűnbe esel. Az Úr adjon neked értelmes szívet, hogy csak Őt imádd és neki szolgálj!

Molnárné Miklós Malvína

A Szlovákiai Református Keresztén Egyház Zsinati Tanácsa a 41. ülésén, melyre 2013. május 31-én Rimaszombatban került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

- Jóváhagyta a 40. ülés jegyzőkönyvét.
- Sajnálattal vette tudomásul, hogy a Szlovák Köztársaság Oktatási Minisztériumának nincs anyagi fedezete arra, hogy a 2013/14-es tanévre megvásárolja a HITTANÁCS következő munkafüzétét. A Hittanács C tankönyvet egyházunk a saját költségén fogja megjelentetni (a tankönyv árának harmadát a diáknak, harmadát a gyülekezetnek, harmadát pedig az egyháznak kell állnia). A Zsinati Tanács kéri a Közoktatási Tanácsot, hogy nyilatkozzon a hittankönyvvel kapcsolatosan, legyen-e koncepcióváltás vagy sem.
- Megítélte a lelkészjelölti jogállást Varga Evelinnek (Martos).
- Megadta a lelkészjelölti jogállást Szolga Zsuzsannának (Csallóközarányos), aki tanulmányait a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karán szeretné folytatni. A Zsinati Tanács jóváhagyta, hogy Fazekas László püspöki ajánlást adjon Szolga Zsuzsannának a budapesti teológiai tanulmányaihoz.
- Megadta a lelkészjelölti jogállást Magyar Ildikónak (Pácin), aki a Debreceeni Református Hittudományi Egyetem végzős teológusa. A Zsinati Tanács jóváhagyta, hogy Magyar Ildikó egyházunkban végezze a hatodik, gyakorlati évet. Magyar Ildikó alkalmazásáról és szolgálatba történő kirendeléséről a Zsinati Tanács a segédlelkészi vizsgáját követően fog határozni.
- Tudomásul vette az Ondava-hernádi Református Egyházmegye egyházlátogatásain felvetődött észrevételeket és az egyházmegyei tanács által felterjesztett beadványokat. A Zsinati Tanács megállapította, hogy egyházunk nem tudja befolyásolni a református istentiszteletek gyakoriságát a köztévénél. A Zsinati Tanács továbbra sem tartja helyesnek, hogy az egyházközségek az ingatlanjaik vagy ingóságai eladásával szerzett anyagi forrásokat javításra költsek. A Zsinati Tanács jelen ülésen részletesen foglalkozik majd a Közalap gazdálkodásával.
- A Bajkai Református Egyházközséget 2013. július 1-jei hatállyal a Nagysallói Református Egyházközség leányegyházközségévé minősítette.
- A Hontvarsányi Református Egyházközséget 2013. július 1-jei hatállyal a Lévai Református Egyházközség leányegyházközségévé minősítette.
- Megerősítette – összhangban az egyházközségek jogállásáról és társulásáról

A ZSINATI TANÁCS 41. ÜLÉSÉRŐL

szóló 4/2011-es számú törvénnyel – az Ipolypásztói Református Egyházközség és a Garamsallói Református Egyházközség között kötött társulási szerződést. A Zsinati Tanács határozata értelmében a két anyaegyházközség 2013. július 1-jei hatállyal társult anyaegyházközség.

– A Kiskálnai Református Egyházközséget 2013. július 1-jei hatállyal a Nagykálnai Református Egyházközség leányegyházközségévé minősíti.

– Az Alsószőlősi Református Egyházközséget 2014. január 1-jei hatállyal a Nyitrai Református Egyházközség leányegyházközségévé minősítette, akárcsak annak leányegyházközégeit: Kismányát és Valkházat.

– Rácz Jolán, a Diakóniai Központ megbízott igazgatója 2013. május 10-én kelt levelében jelezte, hogy a Diakonia Reformata nonprofit szervezetnek felügyelőtanácsot szükséges választani (az 1/2003-as számú törvény 5. § (13) bekezdése értelmében az igazgatótanács választ, a Zsinat javaslatára, három évre). A Zsinati Tanács a Diakonia Reformata nonprofit szervezet felügyelőtanácsába történő jelölés kérdését a Zsinat elé terjeszti.

– Peres Imre pozsonyi lelkipásztor 2013. május 10-én kelt levelében egy svájci tanulmányút engedélyezését kérte. A Zürichi Egyetem Újszövetségi Tanszékén működő Jörg Frey professzor hívta meg őt, hogy egyetemükön kutatásokat végezzen – annak a régebbi tervnek a részeként, hogy a korábban megírt Griechische Grabinschriften und neutestamentliche Eschatologie (Mohr Siebeck, Tübingen 2003, 330 old.) c. könyvben összefoglalt és kiadott kutatásait tovább folytathassa a Frühchristliche Eschatologie der Katakomben című projekt keretében. A Zsinati Tanács hozzájárul ahhoz, hogy Peres Imre pozsonyi lelkipásztor 2014 februárjától 2014 júniusáig Svájcban tanulmányút keretében kutatásokat végezzen.

– Rácz Jolán, a Diakóniai Központ megbízott igazgatója 2013. május 14-én kelt levelében beszámolt a Kárpát-mendencei Diakóniai Koordinációs Tanács üléséről. A Zsinati Tanács köszönettel tudomásul vette a beszámolót.

– Tudomásul vette a rimaszombati Egyházi Iskolai Éterem 2012. évi zárszámadását. A Zsinati Tanács engedélyezi, hogy a 61,35 euró hiány az egyéb alapokra kerüljön lekönyvelésre.

– Tudomásul vette a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium 2012. évi zárszámadását. A Zsinati Tanács engedélyezi, hogy a 18 692,35 euró

hiány az alaptőke terhére kerüljön lekönyvelésre.

– Jóváhagyta, hogy Győri Matild gyermekgondozási segélyen lévő lelkipásztor a gyermeke hatéves koráig fizetetlen szabadságon maradjon.

– Juraj Brecko, az Ondava-hernádi Református Egyházmegye esperese levelében javaslatot tett az 1/2005-ös számú törvény 38. §-ában meghatározott lévitavizsga követelményeire. A Zsinati Tanács a teológiai végzettség nélküli léviták alkalmazásának kérdését nem kívánja megnyitni.

– Jóváhagyta a Közalap építkezési keretének terhére kifizetendő támogatásokat a 2013. évre, mégpedig a kuratórium által javasolt formában: Réte (templomablakok cseréje és asztalosmunkák): 8000 euró, Komáromszentpéter (a templom tetőzetének cseréje): 8000 euró, Ipolyság (gyülekezeti központ): 4000 euró, Alsókállosa (a parókia részleges felújítása): 3500 euró, Szilice (a templom és a védőfal külső javítása, lefestése): 3000 euró, Ágcsernyő (a templomtorony felújítása): 2300 euró, Ungi egyházmegye (kölcson törlesztése): 4600 euró, Felsőőröcse (a lelkészlak nyílászáróinak és fűtésének cseréje): 1500 euró, Hernádszadány (a templom tetőzetének és vakolatának javítása): 1600 euró, Deáki (a templomtorony és két homlokzat felújítása): 1700 euró, Farnad (egyházi épület külső rendbetétele): 3000 euró, Tornaalja (a lelkészlak tetőzetének cseréje): 3500 euró, Körös (gyülekezeti ház építése): 1200 euró, Pólyán (az egykori tanítólakás felújítása): 2100 euró, Bánóc (harangok felújítása): 1050 euró, Gálszécs (az imaterem tetőzetének javítása): 1500 euró, Simonyi (a parókia fürdőszobájának felújítása): 600 euró, Tornagörgő (a parókia tetőfedémének cseréje): 1675 euró, Szőlőské (központi fűtés beszerelése, gáz, emésztő): 2000 euró, Nagymihály (a templom felújítása – ablak, homlokzat): 1000 euró, Garbócbogdány (központi fűtés felújítása): 525 euró.

– A Közalap építkezési kuratóriuma 2013. május 24-én kelt felterjesztésében tájékoztatta a Zsinatot azokról a problémákról és megoldásra váró kérdésekről, amelyek hátráltatják a munkáját, nagyon gyakran megkérdőjelezve a törvényes javaslattevési lehetőségét. A Zsinati Tanács a Közalap építkezési kuratóriuma beterjesztésének 2. pontját a közalapi törvény jogértelmezéseként a Zsinat elé terjeszti – azzal a javaslattal, hogy az őszi zsinati ülésen részletesen kíván foglalkozni a Közalapról szóló törvénnyel.

(Folytatás a 16. oldalon)

(Befejezés a 15. oldalról)

– Jóváhagyta a Közalap egyházépítő keretének terhére kifizetendő támogatásokat a 2013. évre, mégpedig tudomásul véve és megváltoztatva a bíráló tanács javaslatait: Jókai Református Egyházközség (nyári ifjúsági és gyermektábor): 1160 euró, Jókai Református Egyházközség (bibliaismereti verseny gyermekeknek): 200 euró, Komáromi Református Egyházmegye (egyházmegyei bibliaismereti verseny): 200 euró, Bátorkeszi Református Egyházközség (Fireszke táborok Bátorkeszén): 600 euró, Komáromi Református Egyházközség (családi hitépítő hét): 500 euró, Barsvárad Református Egyházközség (egyházmegyei gyermek- és ifjúsági tábor): 900 euró, Nyitrai Református Egyházközség (nyári tinitábor): 300 euró, Nyitrai Református Egyházközség (barsi egyházmegyei kórustalálkozó): 100 euró, Oroszkai Református Egyházközség (nagy családosok találkozója): 200 euró, Gömöri Református Egyházmegye (2013. évi programok): 1500 euró, Hanvai Református Egyházközség (nyári ifjúsági programok): 500 euró, Serkei Református Egyházközség (az orgona fűtatózsákjának kicserélése): 500 euró, Kövecsesi Református Egyházközség (adventi operakoncert): 100 euró, Gicei Református Egyházközség (gyülekezeti havilap, evangelizációs röplapok): 400 euró, Péderi Református Egyházközség (Isten közelében – evangelizációs és kulturális est): 400 euró, Zempléni Református Egyházmegye (az egyházmegye 2013. évi alkalmai): 800 euró, Kisbári Református Egyházközség (harmóniumjavítás): 200 euró, Deregyői Református Egyházközség (Bibliaiskola gyülekezeti munkatársaknak): 400 euró, Nagyráskai Református Egyházközség (egyházmegyei bibliaismereti vetélkedő): 100 euró, Nagyráskai Református Egyházközség (egyházmegyei nyári kézművestábor): 300 euró, Nagymihályi Református Egyházközség (keresztyének kiadása CD-n): 300 euró, az SZRKE Börtönmissziója (börtönben lévők családjának segítése, táboroztatása): 2500 euró, az SZRKE Közoktatási Tanácsa (A heidelbergi káté – országos verseny): 900 euró, az SZRKE Közoktatási Tanácsa (Református Pedagógus Műhely – konferencia): 700 euró, Diakonia Reformata (Megrepedt nádszál – egyszülős csendesnapok): 700 euró, Diakonia Reformata (gyülekezeti diakónusok szakmai napja): 500 euró, az SZRKE egyházzenei osztálya (országos énekverseny): 800 euró, az SZRKE egyházzenei osztálya (országos kántorképző tanfolyam): 2800 euró, Firesz – Duna Mente (ifjúsági alkalmak szer-

A ZSINATI TANÁCS 41. ÜLÉSÉRŐL

vezése): 5000 euró, Firesz – FIX munkacsoport (gyermek- és ifjúsági alkalmak szervezése): 2500 euró, Re-Mi-Dia (ifjúsági alkalmak szervezése): 1400 euró, Re-Mi-Dia (családi alkalmak szervezése): 1600 euró.

– A Közalap gazdálkodásáról szóló kiutalást a Zsinat elé terjeszti.

– Az AnecTel Fil'akovo Kft.-nek meghatározatlan időre adja bérbe a rimaszombati ingatlan földszintjét. A bérlet összege (havi 500 euró) az infláció árnyában évente emelkedik.

– Jóváhagyta 2000 euró kölcsön folyósítását a Feledi Református Egyházközségnek. A kölcsön visszafizetésének határideje 2018. december 31. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5 %-ban szabja meg. A kölcsön ki zárólag a templom felújítására használatos.

– Szabó András, a Pozsonyi Református Egyházmegye esperese 2013. május 26-án kelt levelében felterjesztette az egyházmegyei közgyűlés kérését (egyben alkotmánymódosító indítványát) a pozsonyi egyházmegye zsinati képviselői számának 4-ről 6-ra való emeléséről. A Zsinati Tanács nem zárkózik el attól, hogy a Zsinat felülvizsgálja a Zsinat létszámát és összetételének kérdését, de ebben az esetben egységes mértékre van szükség minden egyházmegyére nézve. A Zsinati Tanács a választást megelőző évben nem tartja helyesnek a zsinati tagok létszámának módosítását.

– A Kis Béla, a Zsinat által létrehozott nyelvi bizottság elnöke 2013. május 27-én kelt levelében beszámolt arról, hogy a bizottság a tavalyi három ülése után – eleget téve a Zsinati Tanács ZST-175/2012-es számú határozatának – folytatta a munkát, és 2013. április 8-án Rimaszombatban ülésezett. Az eseti bizottság

továbbgondolta korábbi javaslatait, és a tanácskozás eredményeképpen konkrét megoldási javaslatot terjesztett be. A Zsinati Tanács megköszöni a szlovák–magyar eseti bizottság munkáját, és kéri a javaslat részletesebb kidolgozását.

– Hozzájárult ahhoz, hogy Lucskay András nagyszalánci lelkipásztor a nevére írassa a KN-586 AI rendszámú, 440 ezer kilométert futott, két éve üzemképtelen szolgálati gépkocsit, hogy a kijelentését elvégezhesse.

– A Pálfalai Református Egyházközségnek 708,49 euró összeget hagyott jóvá hangszerek és kihangosítás vásárlására az egyházközség területén működő cigánykeresztény közösség számára, a cigánymisszióra szánt összeg terhére.

– Marián Hamari püspökhelyettes beszámolt arról, mit is jelent az ún. Menetelés az életért. Elmondja, hogy a Kassán szervezett előkészületi ülésen egyetlen protestáns egyházi képviselőként vett részt. A Zsinati Tanács az Ökumenikus Tanácson keresztül kapcsolódik be a szeptemberre Kassára tervezett, Menetelés az életért elnevezésű rendezvénybe.

– A Gustav-Adolf-Werk segélyszervezettel együttműködő szervezetek minden második évben tanácskoznak, különböző helyen: idén Szlovákiában kellene megszervezni ezt a három napra tervezett tanácskozást. Egyházunk a Szlovákiai Evangélikus Egyházzal közösen szervezi meg az AGDE Tagung idei tanácskozását, és annak költségeit lélekszámarányban osztjuk meg.

– Az esperesek által jelzett igény alapján rendeli meg a Generális Konvent által kiadott határidőnaplót.

– Tudomásul vette Rákos Loránt zsinati tanácsos beszámolóját a 2013. évi Partnerhilfe segélyének összegéről.

EGYHÁZUNK ZSINATA 9. ÜLÉSÉRŐL

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinata a VIII. ciklusa 9. ülésén, amelyre 2013. június 1-jén Rimaszombatban került sor, az alábbi határozatokat hozta:

– Elfogadta a három ponttal kibővített napirendet.

– A javasolt javításokkal elfogadta a Zsinat VIII. ciklusának 7. és 8. üléséről szóló jegyzőkönyvet.

– Jóváhagyta Fazekas László püspök jelentését egyházunk életéről a 2012. évben.

– Jóváhagyta Rácz Jolán megbízott igazgató jelentését a Szlovákiai Refor-

mátus Keresztyén Egyház Diakóniai Központjának 2012. évi tevékenységéről.

– Jóváhagyta Süll Kinga igazgató jelentését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház egyházzenei osztályának 2012. évi tevékenységéről.

– Jóváhagyta Drenkó Zoltán elnök jelentését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinata missziói bizottságának 2012. évi tevékenységéről.

– Jóváhagyta Édes Enikő elnök jelentését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Közoktatási Tanácsának 2012. évi tevékenységéről.

(Folytatás a 17. oldalon)

(Befejezés a 16. oldalról)

– Jóváhagyta Tóth Zsuzsanna jelentését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház cigánymissziós munkacsoportjának 2012. évi tevékenységéről.

– Jóváhagyta dr. Molnár János jelentését a Calvin J. Teológiai Akadémia 2012. évi tevékenységéről.

– Jóváhagyta Porubán-Fülöp Angéla elnök jelentését a Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete 2012. évi tevékenységéről.

– Jóváhagyta a Molnár Árpád elnök által összesített jelentést a Fiatal Reformátusok Szövetsége 2012. évi tevékenységéről.

– Jóváhagyta Marek Kačkoš igazgató jelentését a Re-Mi-Dia nonprofit szervezet 2012. évi tevékenységéről.

– Köszönetet mond a Molnár Éva királyhelmeci lelkész által vezetett munkacsoportnak (további tagjai: Blanár Gabriella, Czinke Tímea, Kiss Miklós, Szénási Lilla és Tarr Ivett), amely elkészítette a hollandiai KOEN Alapítvány ez évi nyári vakációs bibliahefte teljes program-

EGYHÁZUNK ZSINATA 9. ÜLÉSÉRŐL

ját. Munkájuk mind teológiai, mind pedagógiai, mind módszertani szempontból kiváló teljesítmény, amelyet nemcsak a KOEN Alapítvány illetékesei értékelték nagyra, hanem a programot megismerő gyülekezeteink lelkészei, katechétái és ifjúsági missziós munkásai is. Mivel a program a Kárpát-medence számos református gyülekezetében megvalósításra kerül, így ennek a munkacsoportnak a munkája egyházunk hírnevét is pozitívan hordozza.

– Első és második olvasatban jóváhagyta a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház 2002. évi alkotmányának módosítását, illetve a 3/2007-es számú, az egyházi tisztségek betöltéséről szóló és a 3/2012-es számú, a lelkészek választásáról szóló törvény módosítását (*jelen lapszámunk mellékletei – a szerk. megj.*).

– Az egyházi bíraskodás koncepcionális kérdésében kimondta, hogy nem szükséges az egyházi bíraskodásban a törvényhozói, végrehajtói és bíraskodási

ágak szétválasztása, és ezzel egyidejűleg kimondja azt is, hogy maradjanak meg az egyházmegyei bíróságok.

– Úgy határozott, hogy Pálóczi Czinke István püspökről elnevezett díjat kíván alapítani, s ezzel összefüggésben megbízza Fekete Vince, A. Kis Béla, Molnár Sándor és Somogyi Alfréd testvéreket, hogy az őszi zsinati ülésre dolgozzanak ki egy szövegszerű deklarációt a Pálóczi-díj odaítélésének feltételeiről.

– A Diakonia Reformata nonprofit szervezet felügyelőtanácsába Dobai Sándor, Pósa Zoltán és Szaniszló Sándor testvéreket javasolja megválasztani.

– A Közalap működtetésével kapcsolatos kérdéskörök megtárgyalásának az őszi ülésén egy hosszabb időt kíván szentelni.

– Tudomásul vette a Közalap gazdálkodásáról szóló jelentést, és megbízza a Zsinati Irodát, hogy levélben szólítsa fel a tartozó egyházközsegeket: a törvény rendelkezéseivel összhangban rendezzék tartozásukat a Közalappal szemben.

A Közalap 2012. évi gazdálkodásáról – összhangban az 1/2009-es számú, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Közalapjáról szóló törvény 18. §-ával – az alábbi összefoglaló jelentést tesszük közzé:

A Közalap 2012. évi bevételei összesen 184 297,29 eurót tettek ki, ebből a pozsonyi egyházmegye 32 742,44 eurót, a komáromi egyházmegye 32 404,27 eurót, a barsi egyházmegye 28 544,70 eurót, a gömöri egyházmegye 19 685,01 eurót, az abaúj-tornai egyházmegye 19 577,42 eurót, a zempléni egyházmegye 23 102,88 eurót, az ungi egyházmegye 8397,39 eurót, a nagymihályi egyházmegye 7699,15 eurót és a ondava-hernádi egyházmegye 12 144,03 eurót fizetett be.

A Közalappal szemben a 2012. december 31-i állás szerint a következő egyházközsegeknek van tartozásuk: Búcs (1434,52 euró), Ekel (325,71 euró), Hetény (2269,59 euró), Megyerics (60 euró), Balogiványi (143,05 euró), Beje (42 euró), Oldalfalva (283 euró), Otrokocs (242,50 euró), Zsór (252 euró), Gömörszékáros (363,10 euró), Alsófalva (228,50 euró), Felfalu (222,50 euró), Kisvisnyó (120 euró), Rás (269,50 euró), Losonc (5615,01 euró), Fülek (439,50 euró), Zeherje (201 euró), Alsópokorágy (451,12 euró), Abaújszina (700 euró), Perény (73,50 euró), Szepsi (1033,50 euró), Bánóc (5,87 euró), Bező (645,24 euró), Homonna (280 euró), Varannó (77 euró), Jenke (16,16 euró), Kereszt (2,53 euró), Lasztomér (652,10 eu-

ró), Vámoslucska (563,74 euró), Soly mos (174,29 euró), Szobránc (94,50 euró), Málca (8,99 euró), Szalók (199,50 euró), Pályin (705,61 euró), Ungpinkóc (286,55 euró), Nagyszeretva (13,33 euró), Vásárhely (765,69 euró), Morva (104,23 euró), Felsőrcse (5,25 euró), Zahar (577,50 euró), Bodzásújlak (310,10 euró), Tarcavajkóc (586,96 euró), Benyék (61,50 euró) és Rozgony (90,50 euró).

A Közalapból a 2012. évben a következő támogatások kerültek kifizetésre (a célokkal együtt közölve a Kálvinista Szemle 2012/7–8. számában):

Építkezési keret: Diósförgepatony: 7000 euró, Dunaradvány: 8500 euró, Kisóvár: 3700 euró, Balogiványi: 3200 euró, Szalóc: 3000 euró, Örös: 1050 euró, Nagyráska: 1500 euró, Vásárhely: 1750 euró, Kolbása: 1780 euró, Ekecs: 1600 euró, Martos: 3500 euró, Zalaba: 3300 euró, Beje: 2100 euró, Borzova: 3000 euró, Alsómihályi: 3400 euró, Málca: 1000 euró, Petőszinye: 2020 euró, Felsőrás: 900 euró, Magyarböd: 1000 euró, Nagytoronya: 2550 euró, Homonna: 500 euró.

Egyházépítő keret: Alistál: 400 euró, Bős: 380 euró, Bős: 280 euró, Jóka: 200 euró, Jóka: 975 euró, Kulcsod: 100 euró, Komáromi egyházmegye: 200 euró, Bártorkeszi: 900 euró, Komárom: 400 euró, Barsi egyházmegye: 100 euró, Barsi egyházmegye: 100 euró, Ipolyság: 1000 euró, Léva: 4000 euró, Nagykálna: 100 euró, Gömöri egyházmegye: 1020 euró, Han-

va: 570 euró, Simonyi: 150 euró, Tornalja: 100 euró, Berzéte: 400 euró, Rozsnyó: 330 euró, Királyhelmec: 100 euró, Kisgérés: 100 euró, Kisgérés: 100 euró, Örös: 520 euró, Deregnyő: 400 euró, Nagykapos: 100 euró, Nagykapos: 100 euró, Nagykapos: 400 euró, Nagyráska: 100 euró, Nagyráska: 300 euró, SZRKE – Börtönmisszió: 2000 euró, SZRKE – Egyházzenei osztály: 300 euró, SZRKE – Egyházzenei osztály: 300 euró, SZRKE – Egyházzenei osztály: 1000 euró, Alistáli Református Egyházi Alapiskola: 200 euró, Alistáli Református Egyházi Alapiskola: 300 euró, Firesz – Duna Mente: 4000 euró, Fiatal Reformátusok Szövetsége: 5000 euró, Firesz – FIX: 2000 euró, Re-Mi-Dia: 300 euró, Re-Mi-Dia: 1000 euró, Re-Mi-Dia: 1000 euró, Re-Mi-Dia: 700 euró, Re-Mi-Dia: 1000 euró, Keskeny Út ifjúsági diakóniai csoport, Marcellháza: 250 euró, Te Deum Laudamus, Alistál: 150 euró.

A Közalap alaptőkéjének állása 2012. december 31-vel: 232 396,46 euró.

A Közalap személyi keretének állása 2012. december 31-vel: 180 268,74 euró (a lelkészek 25 munkanapra elegendő bérének és járulékainak felel meg).

A Közalap teljes gazdálkodásáról szóló részletes kimutatást (2010. január 1-től 2012. december 31-ig) egyházunk Zsinatának számvevői és a zsinati képviselők kézhez kapták.

Zsinati Iroda

Vevey-ben és Freiburgban a fogvatartottakról BÖRTÖNÉPÍTÉSZET ÉS LÉLEK

Egyetemes Egyházunk börtönmissziós szolgálata szerves részét képezi a Nemzetközi Testvéri Börtöntársaság munkájának. Mivel a társaság az egész világon tevékenykedik, gyakorlati szempontból minden kontinensen van központi koordinációs irodája. Az európai iroda a svájci Vevey-ben található, ahol április 10-e és 12-e közt egyeztető tárgyalás volt.

Ivan Sztotirov európai igazgató ismertette és bemutatta az iroda működését, feladatait. Hasznos volt a személyes találkozás és a tapasztalatszerzés, mert közösen elemezhettük az eddig elvégzett munkát és a lehetőségekhez mérten megterveztük a legfontosabb programokat, amiket az elkövetkezendő időszakban szeretnénk megvalósítani.

*

A Németországi Evangélikus Egyház április 22-e és 26-a között Freiburgban tartotta éves börtönlelkészi továbbképzőjét, melynek témája a börtönépítészlet és a lélek viszonya volt (egyházunkat jelen sorok írója képviselte).

A továbbképzőn **Andrea Seelich** belsőépítész azt elemezte, mennyire fontos a lelkigondozás szempontjából, hogy a foglalkozás és maga a lelkigondozói helyiség olyan helyen legyen, ahol a fogvatartott szabadon, nyugodalomban érezheti magát. Felvezetőjében elmondta, hogy a kezdetleges középkori börtönök építészete tükrösképe a büntetés-végrehajtás rendszerének, bármilyen országról vagy

kontinensről volt szó. Közép-Európa területén mind a mai napig nagyon sok olyan börtönt láthatunk, amely az ún. pennsylvaniai modellt használja. Ezekben a börtönökben a „köztes helyiség”, vagyis a „szabadság helyisége” nem mindig a legmegfelelőbb helyre került...

A mai börtönépítészeten egyre kiemeltebb helyet kap a börtönkápolna vagy a lelkigondozói helyiség, melyeknek tükrözniük kellene, hogy az ember ott nemcsak fizikailag, hanem lelki síkon is egy más világban érezheti magát. Ezeket a helyiségeket úgy építik meg, hogy a fogvatartottnak és a lelkigondozónak is ideális teret biztosítsanak, hogy valóban Istenre tudjanak figyelni, a külső körülmények ne akadályozzák őket ebben.

A pódiumbeszélgetéseken is érdekes kérdéseket boncolgattak: Milyen hatása van a börtönépítészetnek az emberre? Milyen egy ideális börtön? A lelkigondozó hogyan találhatja meg a lelkigondozásra legmegfelelőbb helyet a börtönben?

Susanne Büttner börtönlelkész a *Lk 3,16–21* alapján megvalósult bibliatanulmányozásában felvetette: a lelkigondozó feladata Istenhez vezetni a fogvatartottat, hogy a „vakok látókká, a siketek hallóká” váljanak. Természetesen szakmai börtönlátogatásra is sor került a freiburgi büntetés-végrehajtási intézetben, ahol bemutatott egy ideális börtönkápolnát. **Raphael Seitz** belsőépítész-képzőművész előadásában elmondta, hogy a kápolna kialakításánál melyik elemet miért tartotta fontosnak (figyelembe véve azt is,

Újabb lehetőség

Igen, kedves Olvasók, ismét itt a lehetőség részt venni egy szentföldi kiránduláson, olyan utakon járni, ahol a mi Megváltónk is lépkedett. 2013. október 6-a és 13-a között újabb utat szervezünk Izraelbe. A nyugtalanságok miatt ne habozzanak: a turisták biztonságban vannak. Ne tántorítsa el Önöket esetleges gyengébb fizikai kondíciójuk se: ha én a fogyatékkal járok, akkor az akadályokat, bizonyára mindenki megbirkózik velük. És ha esetleg a pénztárcájuk kedvezőtlen állapota tanácsolná el Önöket az úttól, megnyugtathatom Önöket: olcsóbb biztosan nem lesz. Mérlegeljék hát a dolgot, és jelentkezzenek, mert az idő rövidül.

A kirándulás ára: 845 euró + 35 USD, július végéig meg kell fizetni az előleget (az ár felét). További információkat a következő címen lehet kapni: **Domonkoš Erika** (a Kassai Szlovák Református Egyházközség lelkipásztora), **Na záhumní 17, 040 15 Košice V.**, tel.: **055/6841 596, 0903/914 964.**

Örömmel fogadom a jelentkezésüket!

Domonkoš Erika

hogy egy kápolna nem csak egy felekezetet szolgálja).

A továbbképző előadásai rávilágítottak arra, hogy milyen fontos istentiszteleteink helyének méltó megválasztása, kialakítása és rendben tartása (nemcsak a börtönfalak mögött, hanem mindenütt). A mi feladatunk, hogy tegyük vonzóbbá és szebbé az útkeresők számára, és ily módon is segítsünk nekik megtalálni Istent.

Antala Éva

ber az, aki az Úr törvényében gyönyörködik), hivatalosan is beiktatta tisztségébe a megválasztott lelkipásztort. Erdélyi Zoltán szószékfoglaló ígéhirdetését azzal kezdte, hogy neki is nagy kaland a szolgálata – hasonlóan nagyapjához, Erdélyi Mihályhoz, aki ezt mondta hetvenhét éve a beiktatása napján. Perbetei szolgálata több mint öt éve kezdődött el – tele kihívásokkal, küzdelmekkel –, s a beiktatása után tovább kell folytatódnia a hit, a remény, a szeretet és a bizalom jegyében.

A komáromi egyházmegye lelkipásztorai egy-egy igeverssel adtak áldást a szolgálatára, és köszöntötte őt nagybátyja, **Erdélyi Géza** nyugalmazott püspök is, aki elmondta: családjukban mindig is voltak lelkipásztorok, akik megtanulták becsülni a múltat. Ezt a hozzáállást kívánta a legfiatalabb, a sorban az ötödik lelkipásztornak is.

Iski Ibolya

A kaland Perbetén folytatódik Megtörtént Erdélyi Zoltán lelkipásztor beiktatása

Április 28-án ünnepi istentiszteleten iktatták be a Perbetei Református Egyházközség megválasztott lelkipásztorát, **Erdélyi Zoltánt**. Az alkalom **Fazekas**

László püspök ígéhirdetésével vette kezdetét, aki a Galata-levél alapján többek közt arra is rámutatott, hogy ha valaki nagy dolgokra készül, annak fontos tudatosítania: mi van a szívében, majd utalt arra is, hogy ami velünk történik, az nem a véletlen műve.

Dobai Sándor, a komáromi egyházmegye esperese ismertette a beiktatás előzményeit, majd az egyházközség pecsétjének és a templom kulcsának az átadásával és az első zsoltár szavaival (**Boldog em-**

Az úrasztalánál Erdélyi Zoltán (balra) és Dobai Sándor

ÉNEKELJETEK AZ ÚRNAK ÚJ ÉNEKET!

Kassán volt az ondava-hernádi kórustalálkozó

Immár hagyomány, hogy az ondava-hernádi egyházmegye kórustalálkozója Cantate vasárnapon kerül sor. Ebben az esztendőben április 28-án Kassán **Domonkoš Erika**, a kassai szlovák gyülekezet lelkipásztora köszöntötte a jelenlevőket, majd a kórustalálkozó háziasszonya, **Edita Kočíšková** vette át a szót, aki az éneklés közötti szünetekben a kassai magyar gyülekezet, majd 1945-től a kassai szlovák gyülekezet történetét olvasta fel.

A kórusok közül elsőként a tarcavajkóci gyülekezet szolgálatában gyönyörködhattunk: **Ján Janovčík** vezetésével öt éneket énekelt, főként a húsvéti ünnepkörből. Az Úr csodás kegyelmét magasztaló éneküket **Barbara Iški** gyönyörű szólóéneke vezette be. Őket vendégként a kassai magyar gyülekezet *Laudate Dominum kórusa* követte, **Kovácsné Palcsó Edit** vezetésével. Szolgálatukat a Debreceni Református Kollégium Berkesi Sándor

által megzenésített jelmondatával kezdték (orando et laborando – imádkozván és dolgozván), majd az Urat magasztalták először magyar, majd szlovák nyelven.

Az ének után **Marián Hamari** püspökhelyettes áhítata által figyeltünk Isten üzenetére, amelyet a 98. zsoltár magyarázata révén fogalmazott meg. Kiemelte az éneklés és a hit párhuzamait, mivel mindkettőhöz kell lelkesedés, tehetség és műveltség. Az éneklésben, ha elmúlik a kezdeti lelkesedés, óhatatlanul kiderül, hogy az ember tehetséges-e vagy sem – mondta. A hitben is fontos a lelkesedés, mert meg kell látszódnia rajtunk. A tehetség Isten személyes ajándéka az ember számára. Így a hit ajándéka is személyes kötődés Istenhez, a kiválasztottság tudatosítása: mi már új életet élhetünk. De ahogy az éneklés is egy hosszú folyamat által tanulható meg, úgy a hitben is állandóan nevel minket az Úr. És ha mindent beleadunk ebbe a munkába, helyünk lesz a mennyei kórusban.

Az igemagyarázat után ismét az énekelt igehirdetésre figyeltünk Hernádcsány, Hernádsaadány és Eszkáros egyesített kórusa szolgálata által, amely **ifj. Ján Semjan** lelkipásztor vezényletével három éneket énekelt, arra biztatva, hogy válasszuk az üdvösséget és az örök életet Krisztusban.

Utolsóként a vendéglátó szlovák református gyülekezet **Kálmán János kórusa** tett bizonyosságot a gyülekezet kántorának, **Szakál Gábornak** a vezetésével. A Mindenhatót elsőként egy ószláv nyelvű Miatyánkkal szólították meg, és Händel bátor erejű *Győzelmi dalát* is hallhattuk tőlük.

A kórusok szolgálata után az egyházzenei osztály képviselőiben jelen sorok írója, egyházzenei asszisztens köszöntötte a kórusokat és a jelenlevőket, és **Balla Sarolta** egyházzenei tanácsstag segítségével ajándékot adott át a kórusok vezetőinek. Végül az egyházmegye esperese, **Juraj Brecko** köszöntötte meg a kórusok szolgálatát és hívta meg a jelenlevőket a gyönyörűen megterített asztalokhoz. Hála legyen az Úrnak, aki adja mindenkinek a lelkesedést, a tehetséget és a kitartást!

Bodnár Noémi

Immáron hagyomány, hogy május első hetében a komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karán megrendezésre kerül egy tudományos szimpózium. A kar minden esztendőben más és más teológiai tudományterület szakembereit hívja meg: idén május 3-án az őszösvetségi tudományok képviselői tartottak előadást a szép számban megjelent érdeklődő hallgatónak, lelkipásztoroknak.

A szimpóziumot a kar dékánja, **Lévai Attila** nyitotta meg, köszöntve a megjelent előadókat. Elsőként **Molnár János**, a komáromi teológia dékánhelyettese tartott előadást *Egyes őszösvetségi személyiségek az iszlámban* címmel.

Bándy György, a komáromi református és a pozsonyi evangélikus teológia tanszékvezetője az Őszösvetség és az Új-őszösvetség egységéről beszélt előadásában. **Xeravits Géza**, a budapesti Sapien-tia Szerzetesi Hittudományi Főiskola tanszékvezetője a *Teológia a két szöveget között* címmel tartott érdekfeszítő előadást.

Hodossy-Takács Előd, a debreceni teológia rektorhelyettese nem először volt jelen előadóként: ezúttal az őszösvetségi teológiában fellelhető mai irányzatokat hozta közelebb a hallgatóság számára.

SIKERES ŐSZÖVETSÉGI SZIMPÓZIUM

Az SJE RTK-n a mellőzött tudomány került előtérbe

Köszeghy Miklós is visszatérő vendégelőadónak számít Komáromban. Idén arról szolt az előadása, hogy milyen módon járulnak hozzá a vallástörténet eredményei az őszösvetségi teológia tárgyához.

A szimpózium délutáni blokkjának nyitó előadását **Karasszon István**, a budapesti és a komáromi teológia őszösvetségi tanszékének vezetője (a tanácskozás védnöke) tartotta, és arra a kérdésre kereste a választ: *Quo vadis őszösvetségi teológia?* Két fiatal doktorandusz előadása zárta a napot: **Gér András László** a Páz-

mány Péter Katolikus Egyetemről az azonosulás kérdéskörébe engedett bepillantást egy történeten, Jákób és Ézsau történetén keresztül; míg **Csabai Ágnes** a Károli Gáspár Református Egyetemről a teológiai tendenciákra mutatott rá az egyiptomi vallásban.

Az őszösvetségi teológia tudománya méltatlanul mellőzött tudománnyá lett az utóbbi időben, aminek ellentételezésére is volt hivatott a szimpózium, mely igazi szakmai és tudományos feltöltődés volt minden résztvevő számára.

Lévai Attila

A tudományos tanácskozás előadói

„...erő és öröm van lakóhelyén” (1Krón 16,27b). Ez a bibliai idézet volt a III. Czeglédi Péter Napok nyitó rendezvényének, a *Reformátusok élőszóval és zenével* című barsi egyházmegyei majálisnak a központi gondolata. A Hontfüzesgyarmaton, május 1-jén megtartott rendezvényen több mint ötszázan vettek részt.

A barsi reformátusok legrangosabb eseménye az egyházmegye gyülekezeteit fogta össze, de érkeztek vendégek Magyarországról is (Pócsmegyerről, Leányfaluról, Pestszentlőrincről és Szőládról). A résztvevők száma jelezte, hogy az itt élő nép hitében és nemzettudatában meg akar maradni és meg kíván erősödni.

A felemelő együttlét a délelőtti folyamán ifjúsági találkozóval kezdődött, amelynek vezetője **Kassai Tímea** lévai, igehirdetője **Erdélyi Pál** vágfarkasdi, csoportvezetője **Tóth Árpád** oroszkairei lelkész volt. A gyermek-istentiszteleten **Révészné Bellai Csilla** sárói lelkész szolgált. A zsúfolásig megtelt templomban **Pásztori Attila** nagyodi lelképásztor hirdetett ígét, aki a találkozót egy vegyes karhoz hasonlította, amelyben a jelenlevők mindnyájan egy akarattal Isten dicsőségére szolgálnak.

Az igehirdetést a helybeli lelkész, **Csernyik Magdaléna** és **Kiss Pál** barsi esperes köszöntője követte. Egyházmegyénk első örállója köszönetet mondott az ötletadó és főszerző lévai gyülekezetnek és a lelkész házaspárnak az alkalom megszervezéséért, kiemelten köszönetet mondott az otthont adó helyi gyülekezetnek és önkormányzatnak, valamint az alkalom szervezésében aktívan részt vevőknek a közösséget formáló szolgálattért. Az istentiszteleten először tapasztalhatták meg az egyházmegye kórusai és lelkészei a közös éneklésben rejlő felemelő szolgálat erejét: **Ficzere Tamás** nyitrai lelkész vezetésével két dicséret hangzott el, majd **Meister Éva** szolnoki művésznő Árva Bethlen Kata életét mutatta be. Az istentisztelet a Himnusz élénklésével ért véget. A majális a helyi kultúrház épületében folytatódott, melynek háziasszonya **Ambrus Erika** ipolypásztói lelkész volt.

Először a község polgármestere, **Pilinszky Károly** köszöntötte a nagyszámú közönséget. A nagyteremben a budapesti Radványi–Balog–Borzsák-trió, az apácaszakállasi Cédrus együttes és a Nagy Csomor család tagjai adtak koncertet. Rövid kultúrműsorral a Czeglédi Péter Református Gimnázium diákjai is kedveskedtek. Volt a barsi gyülekezetek életét bemutató képiállítás (melyet **Izsmán Jó-**

Reformátusok élőszóval és zenével Egyházmegyei majális volt Hontfüzesgyarmaton

nás ipolysági és Révészné Bellai Csilla sárói lelkészek állítottak össze), gazdag egyházi és népművészeti kiállítás (a barsi asszonyok hímzett terítőiből és abroszaiból, a gyülekezetek értékes úrasztali terítőiből és kézművesalkotásaiból), amely az értéket szerető barsi reformátusok ősi hitét, egyházszeretét is közvetítette. Az alkalom további különlegessége a zselízi és lévai régió (Farnad, Nagysalló, Zselíz, Léva, Érsekkéty) magyar oktatási intézményeinek bemutatója volt.

A szervezők több pályázatot is meghirdettek erre a napra. A rajz- és esszépályázat alkotóinak munkáit is megcsodálhatták a helyszínen. Kiállításra kerültek Révészné Bellai Csilla fotói, *Isten közelé-*

ben címmel, valamint a **Sándor Veronika** újlóti lelképásztor édesapja által készített nádképek.

Amíg a nagyteremben pezsgett az élet, a kisteremben két színvonalas előadás kötötte le a népes hallgatóságot. **Sándor Balázs** Budapestről a 450 éves Heidelbergi kátéről, **Hajdú Zoltán Levente** szőládi lelkész pedig a szörványgondozásról tartott előadást. **Rác Jolán** diakóniai lelkész vetített képekkel mutatta be egyházunk szeretetszolgálatát. Az udva-

ron íjászat, kézműves-foglalkozás folyt. Az alkalom végén a több kategóriában meghirdetett pályázatok kiértékelésére került sor. Több mint ötven rajz és esszé érkezett be, a legügyesebb szerzők könyvjutalomban és oklevélben részesültek. A „méteres rétesre” több mint húsz finom barsi rétes érkezett.

A gazdag program kerekasztal-beszélgetéssel ért véget, melynek résztvevői: **Böszörményi Gergely** Budapestről (a több éves hagyománnyal rendelkező Re-

formátus Zenei Fesztivál és a Református Énekek nevű kórustalálkozó lelkes szervezője), **Somogyi Alfréd** apácaszakállasi lelképásztor és **György András** somorjai lelkész voltak (a beszélgetést jelen sorok írója vezette). A diskurzus a reformátusság küldetéséről, az élő szolgálatról és a társadalomban betöltött egyéni felelősségről szólt. Somogyi tisztelettel idézve: Ha az Úr lakóhelyén erő és öröm lakozik, akkor nekünk ott a helyünk mindenkor, ahol ez az erő és öröm kiárad.

Elmondhatjuk: május 1-jén Hontfüzesgyarmaton megtapasztalhattuk, hogy milyen csodálatos volt együtt lenni, együtt szolgálni az alkalmon. Az összetartozásról tettek tanúbizonyságot a résztvevők, a szervező egyházmegye lelkészei, a helyi gyülekezet tagjai, a helyi önkormányzat dolgozói és mindazok, akiknek odaadó szolgálata is Istent dicsőítette. Biztosak lehetünk afelel, hogy a kellő időben mindennek meglesz a gyümölcse! Istennek legyen hála és dicsőség!

Kassai Gyula

VAN KIKÉRT HÁLÁT ADNUNK

Édesanyák köszöntése négy gömöri gyülekezetben

Május első vasárnapján a lénártfalvai gyülekezetben istentisztelet keretében köszöntöttük az édesanyákat. Az istentiszteleten **Nagy Andrea** lelkipásztor szolgált az *Ézs 49,15* alapján, majd gyermekek és fiatalok énekkel és versekkel dicsőítették Istent és adtak hálát az édesanyai, a szülői, nagyszülői szeretet ajándékáért.

Hasonlóképpen a runyai református templomban is megtartottuk anyák napi ünnepi istentiszteletünket. A gyermekek **Fejes Ágnes** esperesi segédlelkész vezetésével köszöntötték az édesanyákat,

majd ajándékokat adtak át a jelenlevőknek.

Hanván május második vasárnapján volt az anyák napi istentisztelet, melyet a Tompa Mihály vegyes kar szolgálata, az óvodás és iskolás gyermekek verses, énekes biznyságtétele tett színesebbé. A csízi leányegyházközsgben sem feledkeztünk meg a köszöntésről, ahol az istentiszteleten a helybeli gyermekek szolgáltak az ünnepi közösség előtt.

Alkalmainkért és azért, hogy van kiket köszöntenünk, legyen dicsőség Istennek!

Nagy Andrea

A lénártfalvai ünnepi sereglet

Merítsünk az élő vizet adó kútból!

LELKÉSZBEIKTATÁS MEGYERCSEN

Ünnepi istentiszteleten iktatták be hivatalába május 12-én a Megyercsi Református Egyházközség megválasztott lelkipásztorát, **Végső Lászlót**. A gyülekezetben utoljára 45 éve volt ilyen esemény.

Az alkalom **Fazekas László** püspök igezatolatával kezdődött, aki a *Kol 4, 17* alapján arra irányította Végső László

figyelmét, hogy vigyázzon arra a szolgálatra, amelyre vállalkozott. Sokszor félelem fogja el a szolgálattevőt, amikor tudatosul benne, hogy mennyi embernek kell hirdetnie Isten ígét. Rámutatott arra is, hogy nem kell szégyellni az Isten evangéliumát, de azt igen, ha az nem látszik meg az életünkön. A komáromi egy-

Dobai Sándor Végső László beiktatását végzi, a mőzessékben Fazekas László püspök

Miből táborozzanak az ipolypásztóiak?

JÓTÉKONYSÁGI KONCERT

Tavaly első ízben rendezte meg a falu és a református gyülekezet a gyermek- és tini napközis tábor, melynek sikeréhez hozzájárultak a falu civil szervezetei is (anyagiakkal a budai reformátusok és a Tabulatúra régizene-együttes is támogattott minket). A gyermekek jól érezték magukat, és hasznosan töltötték a napokat: természet-, hon- és egyházismeret témában gyarapodott a tudásuk, emellett sokat játszottak. Ezen fellelkesülve, az idén nyárra is táborot tervezünk.

Az anyagiak előteremtése érdekében a falu és a gyülekezet közösen anyák napján jótékonyági hangversenyt szervezett, a Szlovák Tanítók Kamarazenekarának fellépésével a helyi református templomban. Az istentiszteleti rész igei szolgálatára **Szücs Zoltán** nyugalmazott püspököt kértük föl, akinek édesapja a falu lelkésze volt (a püspök úr a pásztói parókián nőtt föl, így sok idős gyülekezeti tagot régi ismerősként üdvözölhetett).

A komolyzenét annyira nem kedvelők is csodálattal hallgatták a zenekar muzsikáját, figyelték azt az összhangot, amivel a művészek megszólaltatták hangszereiken a zeneműveket. Az istentisztelet és hangverseny után terített asztal mellett pihentek ki magukat a zenészek, s beszélgettek a gyülekezet tagjaival, illetve vendégeinkkel, akik közül a budai reformátusok kis csoportját emelném ki.

Az alkalom perselypénze 167 euró és 46 500 forint volt. Hálásan köszönjük mindazoknak, akik megtiszteltek bennünket és hozzájárultak a tábor megvalósításához. Ha Isten is úgy akarja, július utolsó hetében ismét össze tudjuk majd teremni a falu és a gyülekezet gyermekeit a gyermek- és tinitáborba.

Ambrus Erika

házmegye esperese, **Dobai Sándor** a szimbólumok átadásával hivatalosan is beiktatta a megyercsi egyházközség élére a megválasztott lelkipásztort.

Végső László igeihirdetésében arról az élő vízről szólt, amelyből nemcsak a samáriai asszony ivott, hanem ő maga is részesülhetett akkor, amikor Jézus megszólította őt 2001-ben Deregyőn. Biznyságtétele után a komáromi egyházmegye lelkipásztorai áldással köszöntötték a beiktatott lelkipásztort.

—ii—

Hála a megőrző kegyelemért JUBILÁNSOK NAGYBALOGON

A nagybalogi református templomban szeretetteljes pillanatokot élhattunk meg 2013. május 19-én, ahol négy fiatal várt az első úrvacsoravételre. Ebből az alkalomból, ahogy az már hagyománnyá vált az egyházközösségekben, köszöntöttük az ötven és hatvan éve konfirmált testvéreket.

Az ünnepi istentiszteleten **Gebe László** lelkipásztor Isten iránti hálaadással köszöntötte az egykori konfirmandusokat és az egybegyűlteket. Az egyházközösség jókívánságait **Valent Erzsébet** gondnok tolmácsolta, aki egy-egy emléklapot is átnyújtott. A jubilánsok felelevenítve az életutakat hálát adtak az Isten megőrző kegyelméért és azért az áldásért, amit egy egész életre kaphattak. Nem feledkeztek meg négy elhunyt társukról sem, méltó tisztelettel és imádsággal emlékeztek rájuk.

„És emlékezzél meg az egész útról, amelyen hordozott téged az Úr, a te Istened...” (5Móz 8,2).

–ve–

SZERETETHÍD 2013 – Önkéntes napok Garamsallón és Ipolypásztón a temetőt tettük rendbe

Az általam beszo­l­gált négy gyülekezet templomos népe elhatározta, hogy be­kap­csolódik az idei Szeretethíd­ba. Csak-hogy ember tervez, Isten végez. Hol az eső, hol temetés, legutóbb pedig a hő­ség­riadó szólt közbe, ezért csak két helyen, Garamsallón és Ipolypásztón tudtuk megvalósítani betervezett munkáinkat. A leányegyházköz­sé­gekben (Zalabán és Ipolybélen) pedig várjuk a lehetőséget, hogy a körülmények kedvező alakulása esetén munkához lássunk.

Mindkét köz­sé­gekben a temető felé vet­­tük az irányt, mert a temető tulajdonképpen képet ad a faluról is: krónika, de igen eleven jelenkép is. Garamsallón először a lelkészek sírjait tettük rendbe. A gyülekezeti tagok nem felejtik el lelkészeiket haláluk után sem (pl. a templomépítés

idején ott szolgált Paál Jánosnak tem­plom alakú sírkövet készítették; mindig van a sírokon egy-egy csokor virág). Majd az elhagyatott sírok következtek: nemre, korra, a sírkő fajtájára való tekintet nélkül. A régi sírköveken gyönyörű versek találhatók, melyek összefoglalják a sírban nyugvók életét. El is határoztuk, hogy megtisztítva a halottasház mellé gyűjtjük majd őket, egy kis emlékhelyet kialakítva, hogy a múltat átmenekítsük az utókornak, s ne engedjük, hogy az enyészete legyenek.

Az ipolypásztói temetőben található Kovács Sebestyén József sírja, aki az 1848–49-es szabadságharcban nemcsak imával és a szöszékről buzdított a helytállásra, hanem maga is fegyvert ragadott. Március 15-én mindig a sírjánál kezdjük

Szeretethíd – Szépült Nagyölvéd Júniusra hagytuk a másik napot

Nagyölvéden a Szeretethíd alkalmából két teljes napon keresztül megmozdul nemcsak a református gyülekezet, hanem a falu apraja-nagyja, és önkéntes munkával szépítgetik környezetüket. Május 24-én a helyi alapiskolában szerveztük meg az első napot (kb. 147 fő kapcsolódott be): a diákok tanítóikkal együtt rendet raktak az épületben, fákat ültettek az iskola kertjében, a faluban szemetet szedtek, virágoskertet gyomláltak. Külön öröm volt, hogy az óvodások is bekapcsolódtak: az óvónénik vezetésével öntözgettek, gereblyéztek, virágokat, fákat ültettek. A diákok kis csoportja a lelkész és a tanárok vezetésével látogatást tett a nagysallói, a sárói és az orosz­kai idősothtonban. Versekkel, dicsőítő énekekkel áldottuk az Úr nevét.

A második napot június 8-án tartottuk, amikor is a református és a római katolikus felekezet közös összefogásával mintegy nyolcvan fő indult el reggel, s a nap végére új szint kapott a református és a katolikus temető és a helyi sportpálya kerítése. A férfiak fűvet nyírtak, bozótot vág­tak, árkot takarítottak; a református templom csatornáiból vízelvezető csöveket helyeztek a földbe, és régi épületeink belsejében vakolatot pucoltak. Áldásos volt a gyermekek segítsége is: egész nap fáradhatatlanul szemetet gyűjtöttek. Természetesen az asztalközösség sem maradhatott el: a parókia udvarán várta a szorgos testvéreket a meleg étel és a sok finomság. Mindnyájan hálásak voltunk ezért az áldott napért, és örülünk, hogy Istennek szentelhetjük.

Antala Éva

megemlékezésünket. Elhagyott sírok itt is vannak. Néhány sírt sikerült itt is rendbe tennünk, annyira régieket, hogy már az idősebbek sem nagyon tudták, kiknek a nevei állnak a sírköveken.

Szükség van a Szeretethídra? Igen: híd, mely egymással és a falu közösségével is összeköt bennünket, és ebben az esetben (a temetők kapcsán) a jelent a múlttal és jövővel is összeköti.

Ambrus Erika

(Befejezés az 1. oldalról)

nerális Konvent Köznevelési Alapja által egy nagy intézményrendszer része. **Tóth Zsuzsanna**, a cigánymissziós munkacsoport vezetője kiemelte: a misszió nemcsak lehetőség, hanem kötelesség is, és egyházunknak szüksége van a cigányságra. **Molnár János** a komáromi Calvin J. Teológiai Akadémia tevékenységéről számolt be: elsősorban a teológiai könyvtár működtetéséből, konferenciák szervezéséből, teológiai kiadványok megjelentetéséből áll. A Szlovákiai Református Keresztény Nők Egyesületéről szóló jelentést **Porubán-Fülöp Angéla** elnök nyújtotta be (nem volt jelen az ülésen), a Fiatal Reformátusok Szövetsége tevékenységéről összeállított jelentést **Molnár Árpád** elnök tárta a zsinati képviselők elé, a Re-mi-dia nonprofit szervezet tevékenységéről pedig **Marek Kačkoš** igazgató referált. A Zsinat valamennyi betérjesztett jelentést elfogadta.

További határozatai pedig így alakultak: **Somogyi Alfréd** javaslatára

Zsinati ülés Rimaszombatban Jelentések elfogadva

határozatban mondott köszönetet a Molnár Éva által vezetett bizottságnak a KOEN Alapítvány nyári vakációs bibliaheti programjának kidolgozásáért. Módosította egyházunk alkotmányát (s ezzel összefüggésben két további törvényt), minek értelmében

a lelkipásztorok szolgálati ideje a 70. életévük betöltéséig tart. Az egyházi bíraskodás koncepcionális kérdései kapcsán úgy döntött, hogy nem szükséges a törvényhozói, végrehajtói és bíraskodási ágak szétválasztása. A Zsinati Tanács által egy református

díj létrehozására betérjesztett javaslat sorsa az lett, hogy a Zsinat hosszas vita után megbízott egy négytagú bizottságot (tagjai: **Fekete Vince**, **A. Kis Béla**, **Molnár Sándor** és **Somogyi Alfréd**), hogy dolgozza ki a díj odaítélésének feltételrendszerét.

A Diakonia Reformata nonprofit szervezet felügyelőtanácsi tagjaivá **Dobai Sándort**, **Pósa Zoltánt** és **Szániszló Sándort** javasolta megválasztani.

Mivel a Közalap építkezési kuratória a működtetésével kapcsolatban több észrevételt tett, a kérdés k ö r ö k megtárgyalásának a zsinati képviselők az őszi ülésen hosszabb időt kívánnak szentelni. Vé-

gül a Zsinat tudomásul vette a Közalap gazdálkodásáról szóló jelentést, és megbízta a Zsinati Irodát, hogy levélben szólítsa fel a tartozó egyházközösségeket hátralékuk megfizetésére.

–akb–

B. CSOMOR ISTVÁN (1926–2013)

*Fájó szívvel, de Isten akaratában megnyugodva kísérté utolsó földi útjára 2013. május 28-án a nagyjelöl-
ved gyülekezet tiszteletbeli gondnokát, a gyülekezet legidősebb férfi tagját, id. B. Csomor Istvánt.*

A gyászistentiszteleten a Zsid 13,7 alapján szólt az ige: „Emlékezzetek meg a ti előjáróitokról, akik szólották néktek az Isten beszédét, és figyelmeztvén az ő életük végére, kövessétek hitüket.” Elköltözött testvérünk halálán szólt Isten beszédét – nemcsak beszédével, hanem cselekedeteivel is, egész életében komolyan vette Isten elhívását. Évtizedeken keresztül presbitere, majd gondnoka volt a gyülekezetnek. Pár esztendeje – korára és egészségére való tekintettel – megvált tisztségétől, de tudta, hogy akit Isten egyszer elhívott a szolgálatra, nem állhat meg, nem vonulhat nyugdíjba: az elhívás egész életre szól. A gyülekezet ügye és érdeke mindig az első helyen állt életében, s erre nevelte gyermekeit, unokáit is. Örülünk, hogy ismerhettük, illetve úgy emlékezhettünk rá, mint azokra az előjáróinkra, akik valóban példát mutattak.

Antala Éva

SZABÓ DÁNIEL (1948–2013)

A marcelházai református gyülekezet 2013. május 15-én kísérté utolsó földi útjára Szabó Dánielt, a gyülekezet gondnokát, aki hatvanöt évet élt. Temetésén a zsoltaáros szavai hangzottak vigasztalásképp: „Hálaadással áldozz Istennek, és teljesítsd a Felségesnek tett fogadalmadat! Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én

megszabadítlak, és te dicsőítesz engem” (Zsolt 50,14–15).

Elhunyt testvérünk presbiteri, majd ebben a ciklusban gondnoki tisztséget töltött be, és tisztségeiben rendületlenül helytállt. Feleségével, aki a pénztárosi tisztséget vállalta, hűségesen szolgálták szeretett gyülekezetüket. Hitvese hosszú betegségét, majd ápolását hűséggel végezte, s elvesztését Isten akaratként fogadta. (Gyülekeztünk megdöbbenéssel figyelt fel arra a nem mindennapi eseményre, hogy a feleség halálát követően – tíz hónap elteltével – a férjéé volt a következő haláleset gyülekeztünkben.) „Ó, Isten gazdagságának, bölcsességének és ismeretének mélysége! Milyen megfoghatatlanok az ő ítéletei, és milyen kiutatathatatlanok az ő útjai!” (Róma 11,33).

Szabó Dániel a betegségét viselte, a kórházi kezeléseket tűrté; s az utolsó pillanatig végezte gondnoki feladatait. Fájdalommal vettük távozását, szeretettel emlékezhünk szolgálatára.

Rácz Elemér

Orthodox méltóság látogatása. Cirill és Metód hittérítők területünkre való érkezésének 1150. évfordulója alkalmából meglátogatta Szlovákiát I. Bartholomeus konstantinápolyi érsek, ökumenikus pátriárka, az ortodox egyház legmagasabb egyházi méltósága. Május 26-án Eperjesen az Alexander Nevszkij-székesegyházban tartott szent liturgiát, amelyen egyházunkat – a Szlovákiai Pravoszláv Egyház meghívására – Marián Hamari püspökhelyettes képviselte. Másnap a pátriárka Pozsonyban fogadáson találkozott a szlovákiai egyházak képviselőivel, ahol egyházunk képviselőjében Fazekas László püspök volt jelen.

A Reformierter Bund nagygyűlése. Június 6-a és 8-a között Heidelbergben volt a Reformierter Bund (Református

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara életéből

A Selye J. Egyetem Református Teológiai Karán május 30-án öt katechéta tett sikeres magiszteri államvizsgát, június 6-án pedig a következő teológusok tettek sikeres magiszteri államvizsgát: **Dr. Csobolyó Eszter** (Dunavarsány), **Egyeg Kamilla** (Dunamocs), **Öllös Erzsébet** (Komárom) és **Szilágyi Dénes István** (Nagykanizsa).

Június 11-én sikeresen megvédte *Az egészségben akadályozott ember hitéletének és lelkigondozásának specifikumai, különös tekintettel az értelmi akadályozottságra* című rigorózus munkáját **Rácz Jolán** (Marcelháza). Ugyanezen a napon karunk történetében először végeztek a missziológia, diakónia, szociális munkás szak hallgatói, akik baccalaureátusi címet szereztek, név szerint: **Pogány Róbert**, **Škrovan Boglárka**, **Tuloki Attila** és **Vargáné Balázs Lívia**.

Karunk ünnepélyes tanévzáró istentiszteletére június 20-án került sor, ahol az ígét Rákos Lóránt naprágyi lelkipásztor, doktorandusz hirdette, úrvacsorát osztott Süll Kinga egyházzenész, doktorandusz.

A sikeresen vizsgázott hallgatók ünnepélyes diplomaosztójára és eskütételére június 23-án került sor a komáromi református templomban.

A katechéták baccalaureátusi államvizsgájának időpontja: 2013. július 2., míg a teológia szakra jelentkezettek felvételi vizsgájáé: 2013. július 8.

A PhD-hallgatók doktori munkáinak megvédésére 2013. augusztus 30-án került sor.

—őe—

Szövetség) nagygyűlése, amelyre – elfogadva a személyes meghívást – elutazott Fazekas László püspök is. A szervezett önkéntes szövetsége a református gyülekezeteknek és képviselőiknek, akik őrzik hitvallási egységüket és hasznos támogatói tevékenységet fejtenek ki más református egyházak irányába is.

Ökumenikus Tanács. Június 10-én Pozsonyban ülésezett a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa igazgatótanácsa, ahol egyházunk képviselőjében Fazekas László püspök volt jelen.

Kassa-ÉRT. A június 14-e és 16-a között megrendezett Kassa-ÉRT fesztiválon (ahol mindenki megtalálhatta a számára megfelelő programot) Fekete Vince főgondnok és Fazekas László püspök is részt vettek, feleségeikkel együtt. A nyitó istentiszteleten, amelyen ott voltak a Magyar Református Egyház Generális Konventje elnökségének képviselői mellett a magyarországi és szlovákiai politikai és kulturális közélet képviselői is, Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke hirdette az ígét. A vasárnapi záró istentiszteleten egyházunk püspöke szolgált igehirdetéssel.

Véget ért a Kontrasztkiállítás. Június 21-én Rimaszombatban Fazekas László püspök rövid beszéddel és köszönetmonddal ünnepélyesen berekesztette a Református Tudományos Gyűjtemények épületében megrendezett Kontrasztkiállítást. A dunaszerdahelyi Femit polgári társulás kezdeményezésére megvalósult, a 16–26 év közötti fiatalok problémáira fókuszáló multimediális kiállítást közel kétezer személy látta – tudtuk meg Győri Margittól, a társulás elnökétől.

Templomszentelés Leleszen. Július 14-én 10.30 órai kezdettel hálaadó istentisztelet lesz Leleszen a templom 2009 és 2012 között elvégzett teljes felújítását követően, Fazekas László püspök szolgálatával.

MRETZS-ülés. Július 27-én Balatonfenyvesen tartja ez évi közgyűlését a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata. Ugyanott kerül sor július 22-e és 28-a között a Magyar Népfőiskolai Collegium szokásos nyári konferenciájára is.

Templomszentelés Ladmócon. Augusztus 4-én 10.30 órai kezdettel hálaadó istentisztelet lesz Ladmócon annak kapcsán, hogy a gyülekezet 2005-től három szakaszban elvégezte a templom teljes külső és belső felújítását. A templomszentelés és az igehirdetés szolgálatát Fazekas László püspök végzi.

Ungi kórustalálkozó. Augusztus 11-én a nagykaposi református templom ad otthont az Ungi Református Egyházme-

gye kórustalálkozójának, amely 15 órakor veszi kezdetét.

Lelkészbeiktatás Örösben. Szeptember 1-jén a 10.30 órakor kezdődő istentiszteleten kerül sor a gyülekezetben 2008-tól szolgáló, tavaly ősszel megválasztott Kiss Miklós lelkipásztor beiktatására.

Lelkészképesítő vizsgák. Szeptember 5-én és 6-án Komáromban kerül sor az idei lelkészképesítő vizsgákra (az I-re hatan, a II.-ra tizenhárman jelentkeztek).

A Pátia rádió református műsorai:

Július 21-én 8.05-kor a Világosság című egyházi műsor református adásában Bihari László Richárd rimajánosi lelkipásztor arról szól igehirdetésében, hogy Jézus a tenger mellett is sok beteget meggyógyított.

Augusztus 4-én 8.05-kor a Világosságban Fazekas Ágnes tornaljai lelkipásztor a tizenkét tanítvány elhívásáról szól a hallgatókhoz.

Augusztus 18-án 8.05-kor a Világosságban Sándor Veronika újlóti lelkipásztor a magvető példázatának üzenetét hozza közelebb a hallgatókhoz.

Szeptember 1-jén 8.05-kor a Világosságban Agócsné Galgóczy Tímea balogiványi segédlelkész a lámpás és a mérték példázatának üzenetéről szól.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 11.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztýn Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia
Előfizethető a református lelkész hivatalkában és a szerkesztőség címén.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09